

მხენარეთა და სხოველთა
ახალი ჯიშების დაცვის
ოფისი ალუბრი
ბიულეტენი

**O F F I C I A L
B U L L E T I N**

**FOR THE PROTECTION
OF NEW VARIETIES OF PLANTS
AND BREEDS OF ANIMALS**

5(45)

**ბიულეტენის გამოქვეყნების თარიღი
THE DATE OF PUBLICATION**

2017 04 25

**ბიულეტენში გამოქვეყნებულია
THE PUBLICATION IN THE BULLETIN**

მცენარეთა ახალი ჯიშების განაცხადები
THE APPLICATIONS NEW VARIETIES OF PLANTS
№№232-235

რეგისტრირებული მცენარის ახალი ჯიშები
REGISTERED NEW VARIETIES OF PLANTS
№№171-178

ცხოველის ან მცენარის ახალი ჯიშის შესახებ მონაცემების ოფიციალურ ბიულეტენში გამოქვეყნებიდან 3 თვის განმავლობაში ნებისმიერ პირს აქვს უფლება, საქპატენტს წარუდგინოს წერილობითი შეტყობინება: თუ ცხოველის ან მცენარის ახალი ჯიში არ აკმაყოფილებს დაცვისუნარიანობის კრიტერიუმებს; თუ ცხოველის ან მცენარის ახალი ჯიშის აღწერილობა არ არის საკმარისი ამ ჯიშის შესაფასებლად; თუ ცხოველის ან მცენარის ახალი ჯიშის აღწერილობაში შეტანილია ყალბი მონაცემები; თუ განაცხადში აღწერილ ცხოველის ან მცენარის ახალ ჯიშზე პრიორიტეტის მოთხოვნა სხვა ქვეყანაში ცხოველის ან მცენარის ამ ჯიშზე წარდგენილი განაცხადის მიხედვით საფუძველსაა მოკლებული.

Any person shall be authorized to present to Sakpatenti a written objection within 3 months from the date of publication the new breeds of animals or new varieties of plants data in the official bulletin: in case if the new breeds of animals or new varieties of plants does not meet the requirements of the criteria of protectability; if description of the new breeds of animals or new varieties of plants does not convey the complete impression for evaluation of the new breeds of animals or new varieties of plants; if the data given in the application are false; if the priority claimed for the new breeds of animals or new varieties of plants described in the application based on the application filed in other country is groundless.

განაცხადის ტიპის ასოითი აღნიშვნა

LETTER INDICATION FOR APPLICATION TYPE

P – მცენარის ჯიშის განაცხადის აღნიშვნა (Plant)

P – Indication of applications for plant varieties (Plant)

- (10) P 0000 000 A მცენარის ჯიშის გამოქვეყნების ნომერი (I პუბლიკაცია)
Number of published application for plant varieties (I publication)
- (11) P 0000 000 B მცენარის ჯიშის მოწმობის ნომერი (II პუბლიკაცია)
Number of Certificate for plant varieties (II publication)
- (21) P 0000 000000 მცენარის ჯიშის განაცხადის ნომერი
Serial number of application for plant varieties

A – ცხოველის ჯიშის განაცხადის აღნიშვნა (Animal)

A – Indication of applications for animal breeds (Animal)

- (10) A 0000 000 A ცხოველის ახალი ჯიშის გამოქვეყნების ნომერი (I პუბლიკაცია)
Number of published application for new animal breeds (I publication)
- (11) A 0000 000 B ცხოველის ახალი ჯიშის მოწმობის ნომერი (II პუბლიკაცია)
Number of Certificate for new animal breeds (II publication)
- (21) A 0000 000000 ცხოველის ახალი ჯიშის განაცხადის ნომერი
Serial number of application for new animal breeds

შ ი ნ ა ა რ ს ი

განაცხადები

მცენარეთა ახალი ჯიშები

▪ ვაშლი „კრიპს პინკ“	4
▪ ვაშლი „კრიპს რედ“	6
▪ ვაშლი „როზი გლოუ“	8
▪ ვაშლი „სექსია“	10

დანართები

▪ ვაშლი „კრიპს პინკ“	12
▪ ვაშლი „კრიპს რედ“	18
▪ ვაშლი „როზი გლოუ“	23
▪ ვაშლი „სექსია“	28

რეგისტრირებული მცენარის ახალი ჯიშები

▪ პამიდორი „არაგვი“	34
▪ ჩვეულებრივი ლობიო „კუტი სპარკე“	40
▪ თაჰინანი ხახვი „საშემოღბომო“	48
▪ ნიორი „ხანდო“	56
▪ კარტოფილი „დიკო“	64
▪ ბრინჯა ლობიო „წილკანი“	70
▪ ბრინჯა ლობიო „მოსავლიანი“	76
▪ მანგა ლობიო „სპარკე“	83

CONTENTS

APPLICATIONS

NEW VARIETIES OF PLANTS

▪ APPLE "CRIPPS PINK"	5
▪ APPLE "CRIPPS RED"	7
▪ APPLE "ROSY GLOW "	9
▪ APPLE "SEKZIE"	11

ANNEXES

▪ APPLE "CRIPPS PINK"	12
▪ APPLE "CRIPPS RED"	18
▪ APPLE "ROSY GLOW "	23
▪ APPLE "SEKZIE"	28

REGISTERED NEW VARIETIES OF PLANTS

▪ TOMATO "ARAGVI"	34
▪ ORDINARY BEANS "KUTI SAPARKE"	40
▪ BULB ONION "WINTER"	48
▪ GARLIC "KHANDO"	56
▪ POTATO "DIKO"	64
▪ BEAN "TSILKANI"	70
▪ MASHA BEANS "MOSAVLIANI"	76
▪ MASHA BEANS "SAPARKE"	83

**ახალი ჯიშები
ბანაცხადები**

ბანაცხადის გამომწვევნების ნომერი: P 2017 232 A
ბანაცხადის ნომერი: P 2017 232
ბანაცხადის წარდგენის თარიღი: 2017 03 07

სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:

უესტერნ ავსტრალია ეგრიკალჩი აუტორიტი
3 ბერონ ჰეი ქორთ - 6151 საუტ პერტ უესტერნ ავსტრალია, ავსტრალია (AU);
ჯონ კრისპი (AU)
3 ბერონ ჰეი ქორთ - 6151 საუტ პერტ უესტერნ ავსტრალია, ავსტრალია (AU)

მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ძართულად და ლათინურად:

ვაშლი Apple Tree Malus domestica Borkh.

მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: კრიპს პინკ

მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დახასიათება:

წარმოდგენილი განაცხადი ეხება ვაშლის ხეს Malus domestica Borkh., კერძოდ კი, ახალ და განსხვავებულ ჯიშს, რომელსაც ეწოდება „კრიპს პინკ“. იგი ხასიათდება სიძლიერით და კარგი პროდუქტიულობით. ნაყოფს აქვს ელიფსური ფორმა, მოვარდისფრო-წითელი შეფერილობა მოყვითალო კრემისფერზე, რაცმას განასხვავებს სხვა ჯიშებისაგან. რბილობი მაგარია, წვნიანი, კარგი ტექსტურის, არომატულია, ხრაშუნა, საუკეთესო გემური თვისებებით.

NEW VARIETIES OF PLANT APPLICATIONS

NUMBER OF PUBLICATION FOR APPLICATION: P 2017 232 A
SERIAL NUMBER OF APPLICATION: P 2017 232
DATE OF FILING OF THE APPLICATION: 2017 03 07

NAME, SURNAME OF BREEDER, ADDRESS AND COUNTRY CODE:

Western Australian Agriculture Authority
3 Baron Hay Court – 6151 South Perth Western Australia, AUSTRALIA (AU);
John CRIPPS
3 Baron Hay Court – 6151 South Perth Western Australia, AUSTRALIA (AU)

GENERATION AND SPECIES OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S

LANGUAGE AND IN LATIN: Apple Tree *Malus domestica* Borkh.

NAME OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE: CRIPPS PINK

BRIEF DESCRIPTION OF PLANT VARIETIES:

The present invention relates to an apple tree *Malus domestica* Borkh. and more particularly to a new and distinct variety, hereinafter referred to by "Cripps Pink", broadly characterized by its strong vigor and productivity. The fruit has an ellipsoid shape, a pinkish red coloration on a cream yellow ground color what makes a distinction from the other two-tone varieties. The flesh is firm and crispy, juicy, with a fine texture. Eating quality is excellent with its unique sweet-tart flavor.

განაცხადის გამომწვევნების ნომერი: P 2017 233 A
განაცხადის ნომერი: P 2017 233
განაცხადის წარდგენის თარიღი: 2017 03 07

სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:

უესტერნ ავსტრალია ეგრიკალხი აუტორიტი
3 ბერონ ჰეი ქორთ - 6151 საუტ პერტ უესტერნ ავსტრალია, ავსტრალია (AU);
ჯონ კრისპი (AU)
3 ბერონ ჰეი ქორთ - 6151 საუტ პერტ უესტერნ ავსტრალია, ავსტრალია (AU)

მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:

ვაშლი Apple Tree Malus domestica Borkh.

მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: კრიპს რედ

მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დასახსიანება:

წარმოდგენილი განაცხადი ეხება ვაშლის ხეს Malus domestica Borkh, კერძოდ კი, ახალ და განსხვავებულ ჯიშს, რომელსაც ეწოდება „კრიპს რედი“. იგი ხასითდება კარგი პროდუქტიულობით და დაავადებისადმი რეზისტენტობით. აქვს ჰომოგენური, საშუალო ზომის მადალი ხარისხის ნაყოფი. რბილობი არომატულია, სრაშუნა, წვენი ტკბილია.

NUMBER OF PUBLICATION FOR APPLICATION: P 2017 233 A
SERIAL NUMBER OF APPLICATION: P 2017 233
DATE OF FILING OF THE APPLICATION: 2017 03 07

NAME, SURNAME OF BREEDER, ADDRESS AND COUNTRY CODE:

Western Australian Agriculture Authority
3 Baron Hay Court – 6151 South Perth Western Australia, AUSTRALIA (AU);
John CRIPPS
3 Baron Hay Court – 6151 South Perth Western Australia, AUSTRALIA (AU)

GENERATION AND SPECIES OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S

LANGUAGE AND IN LATIN: Apple Tree Malus domestica Borkh.

NAME OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE: CRIPPS RED

BRIEF DESCRIPTION OF PLANT VARIETIES:

The present invention relates to an apple tree Malus domestica Borkh. and more particularly to a new and distinct variety, hereinafter referred to by "Cripps Red", broadly characterized by being a very productive variety which gives homogeneous, medium-sized fruit with high percentage of first-choice. Flesh is delicate, crisp and juicy with a sweet-tart flavor.

განაცხადის გამოქვეყნების ნომერი: P 2017 234 A
განაცხადის ნომერი: P 2017 234
განაცხადის წარდგენის თარიღი: 2017 03 07

სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:

ფლეშინგს ნორსერი & ესოსიეტს პტი ლ.ტ.დ.

160 ტონემენს რდ, ჰოდელს კრიკ ვიქტორია 3139 ავსტრალია (AU);

ჰარლეი სისელ მეისონი

პიო ბოქს 170 ფორესტ რენჯ - საურ ავსტრალია ავსტრალია 5139 (AU);

აშლი გრემ მეისონი

პიო ბოქს 170 ფორესტ რენჯ - საურ ავსტრალია ავსტრალია 5139 (AU)

მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:

ვაშლი Apple Tree Malus domestica Borkh.

მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: როზი გლოუ

მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დასახსიათება:

წარმოდგენილი განაცხადი ეხება ვაშლის ხეს Malus domestica Borkh, კერძოდ კი, ახალ და განსხვავებულ ჯიშს, რომელსაც ეწოდება „როზი გლოუ“. იგი ხასიათდება სიძლიერით და კარგი პროდუქტიულობით. ნაყოფს აქვს მკვეთრი შეფერილობა და მოიცავს ხის ნაწილებს და არ შეესაბამება კარგ წითელ ფერს. ნაყოფის საადრეო წითელი შეფერილობა ოპტიმალურს მაშინ აღწევს, როცა დამწიფებული ხანგრძლივად ინახება.

NUMBER OF PUBLICATION FOR APPLICATION: P 2017 234 A
SERIAL NUMBER OF APPLICATION: P 2017 234
DATE OF FILING OF THE APPLICATION: 2017 03 07

NAME, SURNAME OF BREEDER, ADDRESS AND COUNTRY CODE:

FLEMING'S NURSERIES & ASSOCIATES PTY LTD

160 Thonemans Rd, Hoddles Creek, Victoria 3139 Australia (AU);

Harleigh Cecil Mason

PO Box 170 Forest Range - South Australia AUSTRALIA 5139 (AU);

Ashley Graham Mason

PO Box 170 Forest Range - South Australia AUSTRALIA 5139 (AU) Les Coustières de Malacercis 13890 MOURIES - France (FR)

GENERATION AND SPECIES OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S

LANGUAGE AND IN LATIN: Apple Tree *Malus domestica* Borkh.

NAME OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE: ROSY GLOW

BRIEF DESCRIPTION OF PLANT VARIETIES:

The present invention relates to an apple tree *Malus domestica* Borkh. and more particularly to a new and distinct variety, hereinafter referred to by "Rosy Glow". It is broadly characterized by producing highly colored fruit including fruit in shaded parts of the tree and in districts that are not conducive to good red color. Early red coloring of the fruit allows it to be picked at optimum maturity for long-term storage.

განაცხადის გამომწვევნების ნომერი: P 2017 235 A
განაცხადის ნომერი: P 2017 235
განაცხადის წარდგენის თარიღი: 2017 03 20

სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:

სენგალო რეატი ლ.ტ.დ.

267 ნეპიერ როუდ, RD2 ჰესტინგს, ახალი ზელანდია (NZ);

რობერ ბაზილ მეულეი

267 ნეპიერ როუდ, RD2 ჰესტინგს, ახალი ზელანდია (NZ);

ეილენ ფლორენს მეულეი

267 ნეპიერ როუდ, RD2 ჰესტინგს, ახალი ზელანდია (NZ)

მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:

ვაშლი Apple Tree Malus domestica Borkh.

მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: სექსა

მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დასახსიათება:

წარმოდგენილი განაცხადი ეხება ვაშლის ხეს Malus domestica Borkh, კერძოდ კი, ახალ და განსხვავებულ ჯიშს, რომელსაც ეწოდება „სექსა“. იგი ხასიათდება კარგი პროდუქტიულობით და მიმზიდველი წითელი ფერის ნაყოფით. ამ ჯიშის მაღალი ხარისხის ნაყოფი უფრო ადრე მწიფდება ვიდრე „კრიპს პინკი“. რბილობი არომატულია, ხრამუნა, კარგი გემური თვისებებით.

NUMBER OF PUBLICATION FOR APPLICATION: P 2017 235 A
SERIAL NUMBER OF APPLICATION: P 2017 235
DATE OF FILING OF THE APPLICATION: 2017 03 20

NAME, SURNAME OF BREEDER, ADDRESS AND COUNTRY CODE:

SUNGLO VARIETIES Ltd.

267 Napier Road, RD2 Hastings, New Zeland (NZ);

MAWLEY Robert Basil

267 Napier Road, RD2 Hastings, New Zeland (NZ);

MAWLEY Elaine Florence

267 Napier Road, RD2 Hastings, New Zeland (NZ)

GENERATION AND SPECIES OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S

LANGUAGE AND IN LATIN: Apple Tree Malus domestica Borkh.

NAME OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE: SEKZIE

BRIEF DESCRIPTION OF PLANT VARIETIES:

The present invention relates to an apple tree Malus domestica Borkh. and more particularly to a new and distinct variety, hereinafter referred to by "Sekzie". It is broadly characterized by producing a very attractive fruit hich has a bright, intense red coloration, and which is mature for harvesting and shipment earlier than the "Cripps Pink" cultivar. It has a firm flesh with good eating quality.

დანართები

ANNEXES

დანართი 1

ANNEX 1

ჯიშის აღწერილობა

I. კულტურა: ვაშლი *Malus domestica* Borkh
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. სელექციონერი:

უმეტერნ ავსტრალია ებრიკალჩი აუტორიტი

3 ბერონ ჰეი ქორთ - 6151 საუტ პერტ უესტერნ ავსტრალია, ავსტრალია (AU);

ჯონ კრისპი (AU)

3 ბერონ ჰეი ქორთ - 6151 საუტ პერტ უესტერნ ავსტრალია, ავსტრალია (AU)

III. ჯიშის დასახელება: კრიპს პინკ

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმოშობაზე, გამოყვანაზე და გამრავლებაზე:

1.1. წარმოშობა

გამოყვანილია კონტროლირებადი შეჯვარებით

1.2. რეგიონი და ქვეყანა, სადაც გამოყვანილი, გამოვლენილი და გაუმჯობესებულია ჯიში

ინრა ანჟერი – საფრანგეთი

ტესტირების პერიოდი – ბოკუზ 49070 – საფრანგეთი

V. ჯიშის ნიშან-თვისებები:

№	მახასიათებლები	ბამონათვის ხარისხი	აღნიშვნა
1	2	3	4
ხე: ზომა			
1ა.	სიდიერე	ძლიერი	7
2.	ტიპი	ზემოთ აღმართული განტო ტვილისკენ	3- 5
6.	ხილის პრედომინანტური ლოკაცია	მოკლე	1- 2
მიძინებული ერთი წლის კვირტი:			
7.	სიმწიფე	საშუალო	5
9.	სისქე	თხელი	3
12.	ხორკლების რაოდენობა	საშუალო	5
ყვავილი:			
23.	ზომა (ყვავილის დიამეტრი ჰორიზონ- ტალურ პოზიციაში)	პატარა საშუალოსკენ	3- 5

1	2	3	4
ფოტოლაკი:			
25.	დახრილობის პოზიცია	შემხები	5
26.	გარეთა შეფერილობა	მოვარდისფრო თეთრი	-
27.	შიდა მხრის შეფერილობა	მოთეთრო ვარდისფერი	-
ფოთოლი:			
32.	ძირითადი ფორმა	ჰორიზონტალური	5
33.	ზომა	საშუალო	5
შეფოთვლა:			
36.	შეფარდება სიგრძე/სიგანე	საშუალო	5
40.	ზედა მხრის სიქათქათე	საშუალო	5
41.	სიმწიფე	სუსტი	3
ღერაკი:			
47.	სიგრძე	გრძელი	7
ნაყოფი:			
49.	ზომა	საშუალო	5
50.	ფორმა	ელიფსური	9
51.	სიმეტრია	ასიმეტრიული	1
52.	ფხიანობა	არ არის	1
53.	თვალშისაცემი ფხიანობა	ძალიან სუსტი	1
54.	ჩაღრმავება	არ არის	1
55.	ძირითადი ჩაღრმავება	სუსტი	3
56.	თვალის გაღება	ნახევრად ღია	5
57.	თვალის ზომა	საშუალო	5
59.	სიგრძე	მოკლე	3
60.	მანძილი ჯამის ფოთოლაკის	თავისუფალი	1
61ა.	თვალის სიღრმე	საშუალო	5
62.	თვალის სისქე	საშუალო	5
63.	ღერაკის სისქე	თხელი	3
64.	ღერაკის სიგრძე	საშუალო	5
65ა.	ღერაკის სიღრმე	ღრმა	7
66.	ღერაკის სიგანე	ვიწრო	3
67.	რელიეფი	ერთგვაროვანი	1
68.	კანის ფერი	არ არის	1
69.	კანის ცხიმიანობა	არ არის	1
71.	ტენდენცია კანის გახლეჩისადმი	არ არის	1
72.	კანის სისქე	საშუალო	5
73.	კანის საწყისი ფერი	მომწვანო ყვითელი	3
74.	საბოლოო კანის ფერის არეალი	ფართე	7
75.	კანის საბოლოო ფერი	წითელი	2
76.	კანის საბოლოო ფერის ნიმუში	ზოლიანი ან ხაოიანი	1-2
77.	ლაქების მნიშვნელობა	არ არის ან ძალიან ცოტა	1
78.	ლაქების განლაგება	ჯამის ფოთოლაკების ირგვლივ	2

1	2	3	4
79.	ღერაკების ზომა	საშუალო	5
80.	კანის გაყავისფერება	საშუალო	5
81.	კანის სიმკვრივე	მკვრივი	7
82.	რბილობის ფერი	მომწვანო	3
83.	რბილობის ტექსტურა	საშუალო	5
85.	წვნიანობა	საშუალო	5
ნაყოფი ბანის სექციაში:			
86.	შესამჩნევია ცენტრში	ძლიერი	7
87.	ლოკუსის ხვრელი	ღიაა	1
ყვავილობის დაწყების დრო:			
90.	ყვავილების 10%	საადრეო	3
დამწიფების დრო:			
92.	დამწიფების დრო	ძალიან გვიან	9

გამოსახულება: 1

გამოსახულება: 2

გამოსახულება: 3

გამოსახულება: 4

**დანართი 2
ANNEX 2**

ჯიშის აღწერილობა

I. კულტურა: ვაშლი (ქართული სახელი) Malus domestica Borkh (ლათინური სახელი)

II. სელექციონერი:

უმსტირნ ავსტრალია ებრიკალჩი აუტორიტი
3 ბერონ ჰეი ქორთ - 6151 საუტ პერტ უესტერნ ავსტრალია, ავსტრალია (AU);
ჯონ კრისპი (AU)
3 ბერონ ჰეი ქორთ - 6151 საუტ პერტ უესტერნ ავსტრალია, ავსტრალია (AU)

III. ჯიშის დასახელება: კრისპ რედ

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმოშობაზე, გამოყვანაზე და გამრავლებაზე:

- 1.1. წარმოშობა
გამოყვანილია კონტროლირებადი შეჯვარებით
- 1.2. რეგიონი და ქვეყანა, სადაც გამოყვანილი, გამოვლენილი და გაუმჯობესებულია ჯიში
ინრა ანუერი – საფრანგეთი
ტესტირების პერიოდი – ბოკუზ 49070 – საფრანგეთი

V. ჯიშის ნიშან-თვისებები:

№	მახასიათებლები	გამოხატვის ხარისხი	აღნიშვნა
1	2	3	4
ხე: ზომა			
1ა.	სიძლიერე	სუსტი	3
2.	ტიპი	განტოტვილი	5
6.	ხილის პრედომინანტური ლოკაცია	ზოლიანი	2
მიძინებული ერთი წლის კვირტი:			
7.	სიმწიფე	სუსტი	3
9.	სისქე	საშუალო	5
12.	ხორკლების რაოდენობა	საშუალო	5
ყვავილი:			
23.	ზომა (ყვავილის დიამეტრი ჰორიზონტალურ პოზიციაში)	საშუალო	5

1	2	3	4
ფოტოლაკი:			
25.	დახრილობის პოზიცია	ზემოდან დაღებული	7
26.	გარეთა შეფერილობა	თეთრი	3
27.	შიდა მხრის შეფერილობა	მოვარდისფრო თეთრი	1
ფოთოლი:			
32.	ძირითადი ფორმა	ჰორიზონტალურად დაკიდებული	5-7
33.	ზომა	საშუალოდან ფართოსკენ	5-7
შეფოთვლა:			
36.	შეფარდება სიგრძე/სიგანე	ფართე	7
40.	ზედა მხრის სიქათქათე	საშუალო	5
41.	სიმწიფე	სუსტი	3
ღერაკი:			
47.	სიგრძე	გრძელი	7
ნაყოფი:			
49.	ზომა	საშუალო	5
50.	ფორმა	სფეროსებრი	1
51.	სიმეტრია	სიმეტრიული	2
52.	ფხიანობა	არ არის	1
53.	თვალშისაცემი ფხიანობა	ძალიან სუსტი	1
54.	ჩაღრმავება	არ არის	1
55.	ძირითადი ჩაღრმავება	სუსტი	3
56.	თვალის გაღება	ნახევრად ღია ღიასკენ	5-7
57.	თვალის ზომა	საშუალო	5
59.	სიგრძე	მოკლე	3
60.	მანძილი ჯამის ფოთოლაკის	თავისუფალი	1
61ა.	თვალის სიღრმე	საშუალო	5
62.	თვალის სისქე	საშუალო	5
63.	ღერაკის სისქე	თხელი	3
64.	ღერაკის სიგრძე	საშუალო	5
65ა.	ღერაკის სიღრმე	საშუალო	5
66.	ღერაკის სიგანე	საშუალო	5
67.	რელიეფი	ერთგვაროვანი	1
68.	კანის ფერი	არ არის	1
69.	კანის ცხიმოვანობა	არ არის	1
71.	ტენდენცია კანის გახლეჩისადმი	არ არის	1
72.	კანის სისქე	სუსტი	3
73.	კანის საწყისი ფერი	მწვანე	5
74.	საბოლოო კანის ფერის არეალი	საშუალო	5
75.	კანის საბოლოო ფერი	წითელი	2
76.	კანის საბოლოო ფერის ნიმუში	ზოლიანი ან ხაოიანი	3
77.	ლაქების მნიშვნელობა	არ არის ან ძალიან ცოტა	1

1	2	3	4
78.	ლაქების განლაგება	ჯამის ფოთოლაკების ირგვლივ	2
79.	ღერაკების ზომა	საშუალო	5
80.	კანის გაყავისფრება	საშუალო	5
81.	კანის სიმკვრივე	მკვრივი	7
82.	რბილობის ფერი	მომწვანო	3
83.	რბილობის ტექსტურა	საშუალო	5
85.	წვნიანობა	საშუალო	5
ნაყოფი ბანივ სემციაში:			
86.	შესამჩნევია ცენტრში	ძლიერი	7
87.	ლოკუსის ხერვლი	ღიაა	1
ყვავილობის დაწყების დრო:			
90.	ყვავილების 10%	საადრეო	3
დამწიფების დრო:			
92.	დამწიფების დრო	ძალიან გვიან	9

გამოსახულება: 1

გამოსახულება: 2

გამოსახულება: 3

**დანართი 3
ANNEX 3**

ჯიშის აღწერილობა

I. კულტურა: ვაშლი **Malus domestica Borkh**
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. სელექციონერი:

ფლემინგს ნორსერი & მსოხიშტს პტი ლ.ტ.დ.

160 ტონემენს რდ, ჰოდელს კრიკ ვიქტორია 3139 ავსტრალია (AU);

ჰარლემი სისელ მისონი

პიო ბოქს 170 ფორესტ რენჯ - საურ ავსტრალია ავსტრალია 5139 (AU);

აშლი ბრემ მისონი

პიო ბოქს 170 ფორესტ რენჯ - საურ ავსტრალია ავსტრალია 5139 (AU)

III. ჯიშის დასახელება: როზი ბლოუ

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმოშობაზე, გამომავალზე და გამრავლებაზე:

1.1. წარმოშობა

კლონი

1.2. რეგიონი და ქვეყანა, სადაც გამოყვანილი, გამოვლენილი და გაუმჯობესებულია ჯიში

GEVES – საფრანგეთი

ტესტირების ადგილი - ინრა ბოკუზი 49070 (საფრანგეთი)

V. ჯიშის ნიშან-თვისებები:

№	მახასიათებლები	ბამონათვის ხარისხი	აღნიშვნა
1	2	3	4
ხე: ზომა			
1.	სიძლიერე	საშუალო	5
2.	ტიპი	განტოტვილი	2
3.	ხილის პრედომინანტური ლოკაცია	გაფართოებული	5
მიძინებული ერთი წლის კვირტი:			
4.	სიმწიფე	საშუალო	5
5.	სისქე	თხელი	3
6.	სიგრძე	საშუალო	5
7.	ხორკლების რაოდენობა	საშუალო	5
ბაუმლელი ყვავილი:			
8.	ფერი	მუქი ვარდისფერი	4

1	2	3	4
შვავილი:			
9.	ზომა	საშუალო	5
ფოთოლაკი:			
10.	დახრილობის პოზიცია	შემხები	5
ფოთოლი:			
11.	განლაგება	გარეთ გამოსული	5
ფეფოთვლა:			
12.	სიგრძე	საშუალო	5
13.	სიგანე	საშუალო	5
14.	შეფარდება სიგრძე/სიგანე	საშუალო	5
15.	ძირითადი ფორმა	დაკბილული	2
ღერაკი:			
16.	სიგრძე	გრძელი	3
ნაყოფი:			
17.	ზომა	საშუალო ფართოსკენ	6
18.	შეფარდება სიმაღლე/სიგანე	საშუალო	5
19.	მაქსიმალური სიგანის პოზიცია	შუაში	2
20.	ფორმა	წაგრძელებული	11
21.	ფხიანობა	არ არის, ძალიან სუსტი	1
22.	ჩაღრმავება	სუსტი	1
23.	თვალის გაღება	სუსტი	3
24.	თვალის ზომა	კარგად ღია	5
25.	სიგრძე	მოკლე	3
26.	თვალის სიღრმე	ღრმა	7
27.	სიგანე	საშუალო	5
28.	თვალის სისქე	საშუალო	5
29.	სიგრძე	საშუალო	5
30.	ღერაკის სიღრმე	ღრმა	7
31.	ღერაკის სიგანე	საშუალო	5
32.	კანის სიკაშკაშე	არ არის ან სუსტია	1
33.	კანის ცხიმოვანობა	არ არის ან სუსტი	1
34.	საწყისი ფერი	მომწვანო ყვითელი	3
35.	საბოლოო ფერის რაოდენობა	ძალიან მაღალი	9
36.	საბოლოო ფერი	ვარდისფერი	2
37.	საბოლოო ფერის ინტენსივობა	მუქი	7
38.	საბოლოო ფერის ნიმუში	ბოლომდე შევსებული	3
38.	მოყავისფრო ლაქები თვალის ირგვლივ	არ არის ან ძალიან სუსტი	1
40.	მოყავისფრო ლაქები	არ არის ან ძალიან სუსტი	1
41.	მოყავისფრო ლაქები ჯამის ფოთოლაკის გარშემო	არ არის ან ძალიან სუსტი	1
42.	ზომა	საშუალო	5

1	2	3	4
43.	რბილობის ვარგისიანობა	ვარგისია	9
44.	რბილობის ფერი	კრემისფერი	2
ნაყოფი ბანივ სმცნიაში:			
45.	ღრიჭო	ღიაა	2
46.	ყვავილობის დაწყების დრო	ადრეული	3
47.	დამწიფების დრო	ძალიან გვიანი	9

VI. მსბავსი ჯიშები და მათგან განსხვავება:

ჯიშის დასახელება	მსბავსი ჯიშის მახასიათებელი, რომლითაც მსბავსი ჯიში განსხვავდება	მსბავსი ჯიშის ექსპრესიის მდგომარეობა	კანდიდატი ჯიშის ექსპრესიის მდგომარეობა
	-	-	-

VII. დამატებითი ინფორმაცია:

დამატებითი ინფორმაცია, რომელსაც შეუძლია ჯიშის გამორჩევაში დახმარების გაწევა

ჯიშის საჩვენებელი ამობეჭდილი ფოტო უნდა დაემატოს ტექნიკურ კითხვარს. ახლო ჯიში: „კრიპს პინკი“

7.1. მავნებლებისა და დაავადებებისადმი გამძლეობა
გამძლეა

7.2. სპეციალური პირობები ჯიშის შესამოწმებლად - ნიშნები, რომლითაც ჯიშები განსხვავდება
35- ნაყოფი: საბოლოო ფერის სიდიდე

7, მაღალი, „კრიპს პინკისთვის“ – 9, ძალიან მაღალი, „როზი გლოუსთვის“

37-ნაყოფი: საბოლოო ფერის ინტენსივობა

5, საშუალო, „კრიპს პინკისთვის“ – 7, მუქი, „როზი გლოუსთვის“

გამოსახულება: 1

გამოსახულება: 2

გამოსახულება: 3

დანართი 4
ANNEX 4

ჯიშის აღწერილობა

I. კულტურა: ვაშლი **Malus domestica Borkh**
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. სელექციონერი:

სენბალო რეატი ლ.ტ.დ.

267 ნეპიერ როუდ, RD2 ჰესტინგს, ახალი ზელანდია (NZ);
რობერ ბაზილ მუშაუ

267 ნეპიერ როუდ, RD2 ჰესტინგს, ახალი ზელანდია (NZ);
ეილინ ფლორენს მუშაუ

267 ნეპიერ როუდ, RD2 ჰესტინგს, ახალი ზელანდია (NZ)

III. ჯიშის დასახელება: სემსა

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმოშობაზე, გამოყვანაზე და გამრავლებაზე:

1.1. წარმოშობა

კლონი

1.2. რეგიონი და ქვეყანა, სადაც გამოყვანილი, გამოვლენილი და გაუმჯობესებულია ჯიში

ჯევესი – საფრანგეთი

ტესტირების ადგილი - ინრა ბოკუს (49) (საფრანგეთი)

V. ჯიშის ნიშან-თვისებები:

№	მახასიათებლები	ბამონათვის ხარისხი	აღნიშვნა
1	2	3	4
ხე: ზომა			
1.	სიძლიერე	საშუალო	5
2.	ტიპი	განტოტვილი	2
3.	ჯიშები მხოლოდ განტოტვილი ტიპის ხით	გართხმული	2
მიძინებული ერთი წლის კვირტი:			
5.	სისქე	საშუალოდან თხელი	5
6.	სიგრძე	საშუალო	6
7.	მზის მხარეს შეფერილობა	ღია ყავისფერი	3
8.	სიმწიფე	საშუალო	5
9.	ხორკლების რაოდენობა	ბევრი	7

1	2	3	4
ფოტოლი:			
10.	განლაგება კვირტის მიმართ.	გარეგანი	2
შეფოთვლა:			
11.	სიგრძე	გრძელი	7
12.	სიგანე	საშუალო ფართოსკენ	6
13.	შეფარდება სიგრძე/სიგანე	პატარა საშუალოსკენ	4
14.	მწვანე ფერის ინტენსივობა	საშუალო	5
15.	კიდების ჩაჭრა	ორკბილა	5
16.	სიმწიფე	საშუალო	2
ღერაკი:			
17.	სიგრძე	საშუალო	5
18.	გარდა ანტოციანური შეფერილობისა	საშუალო საშუალოდან ფართე	5 6
ჰვავილი:			
19.	პრედომინანტური შეფერილობა	მუქი ვარდისფერი	4
20.	ღიაშებრივი ჰორიზონტალურ პოზიციასა	ფართე	7
21.	ფოტოლაკების თაიგული	საშუალო	2
22.	ბუტკოს პოზიცია	იმავე დონეზე	2
23.	გარდა ანტოციანური დაფარვისა	პატარა საშუალოსკენ	4

ნაჰოზი:			
24.	ზომა	საშუალო ფართოსკენ	6
25.	სიმაღლე	საშუალო მაღლისკენ	6
26.	ღიაშებრივი	საშუალო	5
27.	შეფარდება სიმაღლე/ღიაშებრივი	საშუალო ფართოსკენ	6
28.	ფორმა	ცილინდრული	4
29.	დაკბილება	არ არის ან სუსტი	1
30.	ბოლოს გასქელება	არ არის ან სუსტი	1
31.	თვალის ზომა	საშუალო	6
32.	ღერაკის სიგრძე	საშუალო	5
33.	კანის ელფერი	არ არის ან სუსტი	1
34.	კანის სიმწვანე	არ არის ან სუსტი	1
35.	საწყისი ფერი	მოყვითალო მწვანე	5
36.	საბოლოო ფერის არეალი	ფართე ძალიან ფართოსკენ	8
37.	საბოლოო ფერის ელფერი	მოვარდისფრო წითელი	2
38.	საბოლოო ფერის ინტენსივობა	საშუალო მუქისკენ	6
39.	კანის საბოლოო ფერის ნიმუში	ზოლიანი ან ხაოიანი	6
40.	კიდის სიგანე	არ არის	-
41.	ვაშლის გავრცელების არეალი	არ არის ან მცირეა	1

1	2	3	4
41.	სიწითლე ლოყების	არ არის ან მცირეა	1
42.	თვალის ირგვლივ	არ არის ან მცირეა	1
43.	ხორკლების რაოდენობა	ბევრი	7
44.	ხორკლების ზომა	საშუალო ფართოსკენ	6
45.	სიგრძე	საშუალო გრძელისკენ	6
46.	სისქე	საშუალო	5
47.	სიღრმე	ღრმა	7
47.	სიგანე	ვიწრო საშუალოსკენ	4
49.	თვალის სიღრმე	საშუალო უფრო ღრმა	6
50.	თვალის სისქე	საშუალო	5
51.	სიწითლე ლოყების	არ არის ან მცირეა	1
52.	ნაყოფის ვარგისიანობა	ვარგისი	7
53.	ნაყოფის ფერი	კრემისფერი	2
ყვავილობის დაწყების დრო:			
55.	ყვავილობა	საადრეო	3
56.	დამწიფების დრო	ძალიან გვიან	9
57.	ნაყოფის ჭამის დრო	ძალიან გვიან	9

გამოსახულება: 1

გამოსახულება: 2

გამოსახულება: 3

რეგისტრირებული მცენარის ახალი ჯიშები

მოწმობის ნომერი:	P 2017 171 B
ბანაცხადის გამომწვევნების ნომერი:	P 2013 055 A
ბანაცხადის ნომერი:	P 2013 055
ბანაცხადის წარდგენის თარიღი:	2013 02 25
თარიღი, საიდანაც იწყება უფლებების მოქმედება:	2017 04 25
ბანაცხადის მონაცემების გამომწვევნის თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (I კუბლიკაცია):	2013 04 03 №1
დარებისტრიკებული მცენარის ჯიშის გამომწვევნის თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (II კუბლიკაცია):	2017 04 25 №5

სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:

ალექსანდრე სარალიძე

დიდი დიღომი, პეტრიწის ქ. №17, თბილისი (GE);

ნატო კაკაბაძე

ვაშლიჯვარი, კვანტალიანის ქ. №52, თბილისი (GE);

პეტრე ნასყიდაშვილი

ვაჟა-ფშაველას გამზ., VI კვარტ., კორპ. 20, თბილისი (GE)

მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:

პამიდორი *Lycopersicon esculentum* L.

მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: არაბვი

მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დასახსიათება:

ჯიში „არაბვი“ სამეურნეო და ბიოლოგიური თვისებების მიხედვით არის საშუალო-საგვიანო, სიცივის ამტანი, მოსავალს იძლევა ნოემბრის ბოლომდე. მცენარე არის ინდეტერმინანტი, ღერო ძლიერ დატოტვილი, საშუალოდ შეფოთილი. მუხლთშორისების სიგრძე 5-10 სმ. შებუსული. ფოთოლი საშუალოდ დაკბილულია, მწვანე შეფერილობის. ყვავილელი - რთული, 3-4 ყვავილით. ნაყოფი მრგვალია, გლუვი ზედაპირით, წითელი შეფერილობით, პრიალა კანით, 4-5 ბუდით. მწიფე ნაყოფის საშუალო წონა 130 გრამია. 1000 ცალი თესლის წონა არის 3,50 გრამი. საყრდენზე მცენარის სიმაღლე 128 სმ-ია, უსაყრდენოდ - 123სმ. სასაქონლო მოსავლიანობა საყრდენის შემთხვევაში 46,2 ტ/ჰა, უსაყრდენოდ - 34,1ტ/ ჰა. აღმოცენებიდან სიმწიფის დაწყებამდე მცენარეს ჭირდება 131 დღე. ბიოქიმიური მაჩვენებლების მიხედვით მწიფე ნაყოფში არის: მშრალი ნივთიერება 5,24%, საერთო შაქარი 3,64%, ასკორბინის მჟავა 25,1%, საერთო მჟავიანობა კი 0,38%.

REGISTERED NEW VARIETIES OF PLANTS

NUMBER OF CERTIFICATE:	P 2017 171 B
NUMBER OF PUBLICATION FOR APPLICATION:	P 2013 055 A
SERIAL NUMBER OF APPLICATION:	P 2013 055
DATE OF FILING OF THE APPLICATION:	2013 02 25
DATE FROM WHICH CERTIFICATE MAY HAVE RIGHT:	2017 04 25
DATE OF PUBLICATION OF APPLICATION FOR PLANT VARIETIES AND THE NUMBER OF BULLETIN (I PUBLICATION):	2013 04 03 №1
DATE OF PUBLICATION OF REGISTERED PLANT VARIETIES AND THE NUMBER OF BULLETIN (II PUBLICATION):	2017 04 25 №5

NAME, SURNAME OF BREEDER, ADDRESS AND COUNTRY CODE:

Aleqsandre Saralidze

Didi Dighomi, Petritsis q. No.17, Tbilisi (GE);

Nato Kakabadze

Vashlijvari, Kvantalianis q. No.52, Tbilisi (GE);

Petre Naskidashvili

Vazha-Pshavelas Gamz., VI kv., korp. 20, Tbilisi (GE)

GENERATION AND SPECIES OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE AND IN LATIN: Tomato *Lycopersicum esculentum* L.

NAME OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE: ARAGVI

BRIEF DESCRIPTION OF PLANT VARIETIES:

Variety "Aragvi" is an average-late plant, cold edurable, and gives crop till the end of November. The plant is indeterminant, stem is strongly branched, fairly leafed, internodes are of 5-10 cm length, and lanate. Leaves are weakly toothed, have green color. Flower bed is complex with 3-4 flowers. Fruit is round, with smooth surface, has red shining peel, with 4-5 locules. Ripened fruit average weight is 130g. 1000 seed weight is 3,50g. Supported plant height reaches 128 cm, while without support plant length is 123 cm. Supported crop productivity is 46.2 ton/hectare, while without support crop productivity is 34,1 ton/hectare. The plant needs 131 days from cropping to ripening. According to biological indicators, ripe fruit includes: dry substance – 5.24%, total sugar – 3.64%, ascorbic acid – 25,1%, total acidity – 0,38%.

ჯ ი შ ი ს ა ლ ვ ე რ ი ლ ო ბ ა

I. კულტურა: პამიდორი Licopersicum esculentum L.
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. სელექციონერი:

ალექსანდრე სარალიძე
დიდი დილომი, პეტრიწის ქ. №17, თბილისი (GE);
ნატო კაკაბაძე
ვაშლიჯვარი, კვანტალიანის ქ. №52, თბილისი (GE);
პეტრე ნასყიდაშვილი
ვაჟა-ფშაველას გამზ., VI კვარტ., კორპ. 20, თბილისი (GE)

III. ჯიშის დასახელება: არაბვი

სელექციური ნომერი: 2

IV. ინფორმაცია ჯიშის ბამოჟვანის შესახებ

1986 წელს დაიწყო სელექციური მუშაობა. მრავალი წლების მანძილზე ხალხური სელექციით ჩამოყალიბებული „ჭოპორტულა“ დაიხვეწა ინდივიდუალური გამორჩევის გზით. ელიტური მასალა გამოვლინდა 1994 წელს. მცირე საწარმოო ჯიშთა გამოცდა მიმდინარეობდა 1995-1996 წწ. საკონკურსო ჯიშთა გამოცდა ჩატარდა 1998-2000 წწ.

V. მსბავსი ჯიშები და მათთან განსხვავება

„არაგვი“ არის საგვიანო ჯიში და მოსავალს იძლევა ნოემბრის ბოლომდე. დღეთა რაოდენობამ აღმოცენებიდან სიმწიფის დაწყებამდე შეადგენდა 131 დღე. ნაყოფმსხმოარობის პერიოდი განისაზღვრა 84 დღით.

საწყისი მასალა ხასიათდებოდა ნაყოფის ფორმის სხვადასხვაობით. ფერის და ბუდიანობის მიხედვით საწყისი მასალის ნაყოფები შეადგენდა ჯიშისათვის დამახასიათებელი ფორმის 67%, ფერის 88%, 5-6 ბუდიანი 76%, დანარჩენი 7-8 ბუდით.

VI. დამატებითი ინფორმაცია

ძირითადი ამოცანა იყო არსებული, ხალხური სელექციით მიღებული „ჭოპორტულას“ დახვეწა და ელიტური თესლის წარმოება.

VI.1 მავნებლებისა და დაავადებებისადმი მდგრადობა

ჯიში „არაგვი“ ძალიან მცირედ ავადდება ფიტოფტორით – 0,5%, გამძლეობას იჩენს ვირუსული დაავადებების, ნაცრის, ჭკნობისა და ბაქტერიული ლაქიანობის მიმართ.

VI.2 ჯიშის გამომცდის განსაკუთრებული პირობები:

- ა) „არაგვი“ არის საგვიანო ვეგეტაციის ჯიშში ღია გრუნტში მოსაყვანად. მისი ფორმირება შეიძლება, როგორც საყრდენზე, ისე უსაყრდენოდ. მექანიზაცია გამოიყენება მცენარის დაწოლამდე, შემდეგი მოვლითი სამუშაოები სრულდება ხელით. მცენარის ფორმირება მხოლოდ ფოთლის შეცვლით პირველ განშტოებამდე.
- ბ) საყრდენზე მცენარის სიხშირე არის 70×60 სმ. ჰა-ზე 24 ათასი მცენარე; უსაყრდენოდ მცენარის სიხშირე არის 70×70 სმ. ჰა-ზე 21 ათასი მცენარე. ჯიშში მოითხოვს ნიადაგის განოციერებას აგროწესებით გათვალისწინებული ორგანული და მინერალური სასუქების სრული ნორმით.

VII. სხვა ინფორმაცია

„არაგვის“ ნაყოფები გამორჩეულია განსაკუთრებული გემური თვისებებით. მისი სტანდარტული ნაყოფები გამოიყენება უმად მოსახმარად, სასალათედ, ხოლო არასტანდარტული ნაყოფები გადასამუშავებლად (საწებლებისთვის, კონსერვებისთვის).

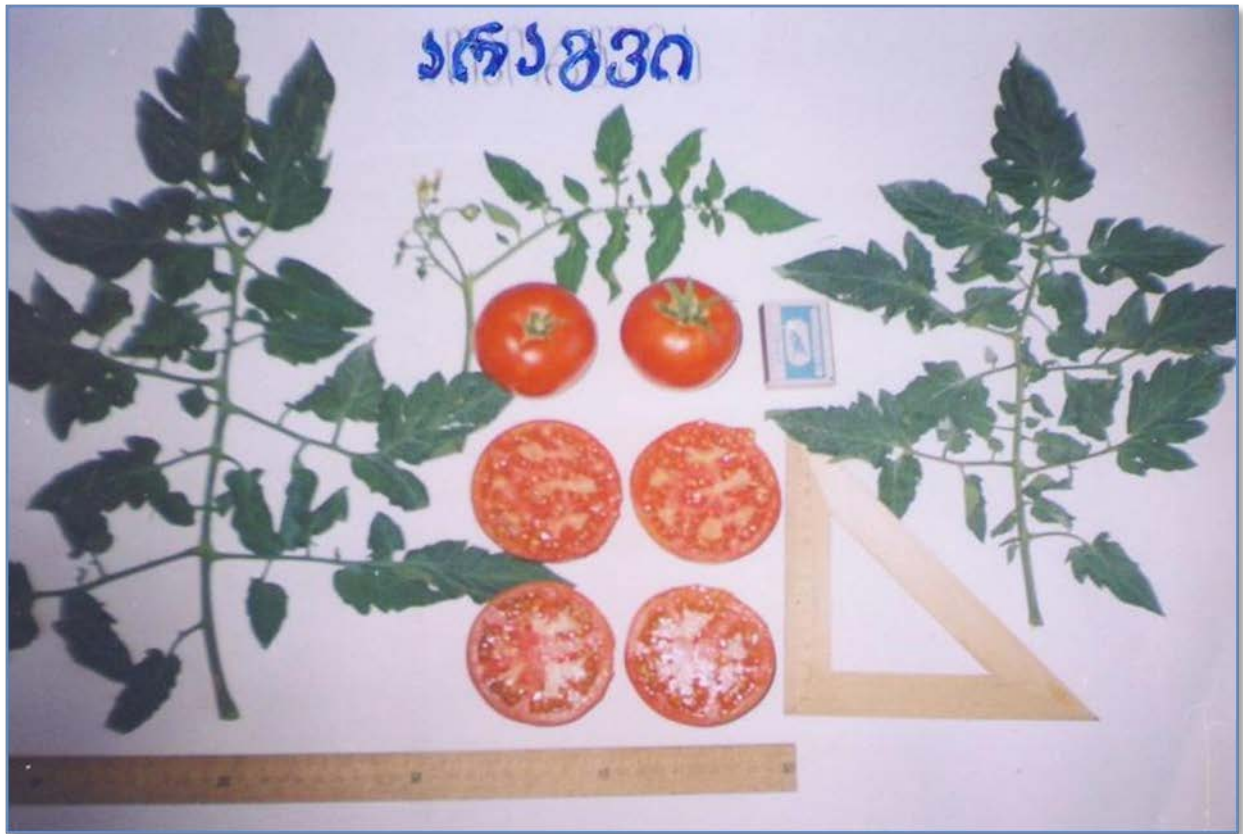
VII.1 ბავრცელების ზონა

„არაგვი“ რეკომენდებულია აღმოსავლეთ საქართველოს რაიონებში გასავრცელებლად.

VII.2 თესლის დამზადება

თესლი მზადდება არსებული ტექნოლოგიით, ძირითადად მე-2, მე-3, მე-4 და მე-5 ყვავილედიდან აღებული ტექნიკურად მწიფე ნაყოფებიდან.

ჯიშის წარმოებისათვის აუცილებელია ელიტური თესლის მომზადება დასათესად და ჩითილის გამოყვანა, მოვლითი სამუშაოების დროულად და მაღალმეცნიერულ დონეზე ჩატარება, საყრდენზე ფორმირება – ორ დეროზე, დანარჩენი ნამსრევების შეცვლა. უსაყრდენოდ ფორმირება – ბუნებრივად. კრეფის სიხშირე 5-6 დღეში ერთხელ.

გამოსახულება: 1

გამოსახულება: 2

მოწმობის ნომერი:	P 2017 172 B
ბანაცხადის გამომგვამების ნომერი:	P 2016 189 A
ბანაცხადის ნომერი:	P 2016 189
ბანაცხადის წარდგენის თარიღი:	2016 10 17
თარიღი, საიდანაც იწყება უფლებების მოქმედება:	2017 04 25
ბანაცხადის მონაცემების გამომგვამების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (I პუბლიკაცია):	2017 01 10 №1
დარეგისტრირებული მცენარის ჯიშის გამომგვამების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (II პუბლიკაცია):	2017 04 25 №5

სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:

სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი
მარშალ გელოვანის ქ. №6, თბილისი (GE)

პაშა ვახიშვილი, მცხეთა, წილკანი, სელექციის დასახლება (GE);

ნატო კაკაბაძე, ვაშლიჯვარი, კვანტალიანის ქ. № 52, თბილისი, 0159 (GE);

გურამ ალექსიძე, ფანასკერტელ-ციციშვილის ქ. კორპ. 6, ბ. 43, თბილისი (GE);

გივი ჯაფარიძე, ფალიაშვილის ქ. №64, მე-2 სად., მე-2 სართ., ბ. 17, თბილისი (GE);

ლევან ტყემალაძე, დიდი დიღომი, 3 მ/რ, კორპ. 29, თბილისი (GE)

მცენარის ჯიშის ბვარი და სახეობა ძართულად და ლათინურად:

ჩვეულებრივი ღობიო *Phaseolus vulgaris*.

მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: კუტი საპარკე

მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დახასიათება:

ჯიში „კუტი საპარკე“ მოვიპოვეთ თიანეთის მუნიციპალიტეტში საკარმიდამო ნაკვეთში. ერთჯერადი ინდივიდუალური გამორჩევის მეთოდით. ჯიში არის მსხვილმარცვლიანი, მცენარე ტიპური კუტი ფორმისაა (დაბალმოზარდი) მსხვილმარცვლიანია, სწორმდგომია (იშვიათად წვება). მცენარის სიმაღლე 45-55 სმ-ია. ინვითარებს გულისებური ფორმის ფართე, ღია მწვანე ფოთლებს. ღეროც და ფოთლებიც დაფარულია წვრილი ბუსუსებით. ყვავილი თეთრია, ოდნავ მოვარდისფრო. 1000 მარცვლის მასა 431 გრამია. მარცვლის ფერი სიმწიფის ფაზაში ღია ყავისფერია. პარკი გრძელია - 16-20 სმ, პარკში მარცვლების რაოდენობა 6-8 ცალია. პარკის კუდის სიგრძე 0,5-1 სმ-ია, საპარკედ გამოყენების ფაზაში ღია მწვანე ფერისაა, მარცვლის მომწიფების ფაზაში პარკი ღია ჩალისფერია. მარცვალი თირკმლისებური ფორმისაა, თეთრი ჭიპით. ჯიში გამძლეა ფუზარიოზისა და ასკოხიტოზის მიმართ, მცირედ ზიანდება მემარცვლიათი (ბრუხუსით). ჯიში „კუტი საპარკე“ იძლევა მწვანე პარკის და მარცვლის მაღალ მოსავალს. მარცვლის მოსავალი 1,2 ტ/ჰა, ხოლო მწვანე პარკის მოსავალი 4-ჯერ დაკრეფის შემთხვევაში 17,3 ტ/ჰა. სწორად ჩატარებული აგროტექნიკის პირობებში მწვანე პარკი შეიძლება დაიკრიფოს 5-6-ჯერ სავეგეტაციო პერიოდის მანძილზე. პარკი არის სწრაფად ხარშვადი და აქვს კარგი საგემოვნო თვისებები.

NUMBER OF CERTIFICATE: P 2017 172 B
NUMBER OF PUBLICATION FOR APPLICATION: P 2016 189 A
SERIAL NUMBER OF APPLICATION: P 2016 189
DATE OF FILING OF THE APPLICATION: 2016 10 17
DATE FROM WHICH CERTIFICATE MAY HAVE RIGHT: 2017 04 25
DATE OF PUBLICATION OF APPLICATION FOR PLANT VARIETIES AND THE NUMBER OF BULLETIN (I PUBLICATION): 2017 01 10 №1
DATE OF PUBLICATION OF REGISTERED PLANT VARIETIES AND THE NUMBER OF BULLETIN (II PUBLICATION): 2017 04 25 №5

NAME, SURNAME OF BREEDER, ADDRESS AND COUNTRY CODE:

Scientific-Research Center of Agriculture, Marshal Gelovani ave. №6, 0159, Tbilisi (GE);

Pasha Vacheishvili, Tsilkani, vil. Seleqcia, Mtskheta (GE);

Nato Kakabadze, Kvantaliani str. 52, Vashlijvari, Tbilisi (GE);

Guram Aleksidze, Phanaskerteli-Tsitsishvili str. 6 korp, b. 43, Tbilisi (GE);

Givi Japaridze, Paliashvili str. 64, b. 17, Tbilisi (GE);

Levan Tkemaladze, Didi Digomi, III District, 29 quarter, b. 62, Tbilisi (GE)

GENERATION AND SPECIES OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S

LANGUAGE AND IN LATIN: Ordinary beans PHASEOLUS VULGARIS

NAME OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE: KUTI SAPARKE

BRIEF DESCRIPTION OF PLANT VARIETIES:

Variety "kuti saparke" we found in Tianeti municipality land area. Selected using individual method, propagated and studied. Kuti plant is of typical shape (low growing), bunch, (rarely lies down.) Plant height of 45-55 cm. Cultivated with hurt shaped pale green leaves. The stem and leaves are covered with fine bristles. Slightly pinkish white flowers. Thick seeds. 1000 grain weight of 431 g. Color light brown grain maturity phase, than a light green color, grain maturation phase light straw. Bean pods are 16-20 cm long, with 6-8 seeds. Bean pods tail length 0,5-1 cm, kidney shaped bean. The variety is resistant to Phuzariozi and askokhitozis, slightly impacted with Brukhusi deceases. Variety "kuti saparke" gives the green bean pods and the high grain harvest. Grain yield of 1.2 t/ha, while the green bean pods 4 times crop harvest of 17.3 tons per hectare. Within Properly conducted agro-technical conditions the green bean pods can be harvested 5-6 times during the vegetation period. Bean pods are quick to cook and has a good taste.

ჯიშის აღწერილობა

I. კულტურა: ჩვეულებრივი ლობიო Phaseolus vulgaris
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. სელექციონერი:

სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი
მარშალ გელოვანის ქ. №6, თბილისი (GE)

პაშა ვაჩიშვილი
მცხეთა, წილკანი, სელექციის დასახლება (GE);

ნატო კაკაბაძე
ვაშლიჯვარი, კვანტალიანის ქ. № 52, თბილისი, 0159 (GE);

გურამ ალექსიძე
ფანასკერტელ-ციციშვილის ქ. კორპ. 6, ბ. 43, თბილისი (GE);

გივი ჯაფარიძე
ფალიაშვილის ქ. №64, მე-2 სად., მე-2 სართ., ბ. 17, თბილისი (GE);

ლევან ტყეშელაძე
დიდი დილომი, 3 მ/რ, კორპ. 29, თბილისი (GE)

III. ჯიშის დასახელება: კუტი საპარკე

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმოშობაზე, გამოყვანასა და გამრავლებაზე:

ლობოს ჯიში მოვიპოვეთ თიანეთის მუნიციპალიტეტის საკარმიდამო ნაკვეთში. ინდივიდუალური გამორჩევის გზით შევარჩიეთ, გავამრავლეთ და გამოვცადეთ როგორც მცხეთის მუნიციპალიტეტში, ასევე ჩოხატაურის და ზუგდიდის მუნიციპალიტეტში. ჯიში კარგად ეგუება, როგორც აღმოსავლეთ საქართველოს, ასევე დასავლეთ საქართველოს ნიადაგურ-კლიმატურ პირობებს.

V. მსგავსი ჯიშები და მათგან განსხვავება:

მცენარის ფორმა არის ტიპური კუტი (დაბალმოზარდი). მცენარის საშუალო სიმაღლე 45-55 სმ-ია, ჯიში სხვა ჯიშებთან შედარებით ადრეულია 10-15 დღით. ქვედა პარკებს ინვითარებს ნიადაგის ზედაპირიდან 20-25 სმ-ზე. პარკები გრძელია, შედარებით წვრილი. მცენარე ტენის მიმართ მომთხოვნია, განსაკუთრებით ყვავილობის პერიოდში და რადგანაც ყვავილობის პერიოდი გახანგრძლივებულია, ამიტომ მოითხოვს ხშირ რწყვას.

VI. ღამატი იწორმაცია:

პარკის სიგრძე 16-20 სმ-ია, პარკში მარცვლის რაოდენობა 6-8 ცალია პარკის კუდის სიგრძე 0,5-1 სმ-ია. პარკი ღეროზე მიმაგრებულია 1,5-2 სმ სიგრძის ყუნწით. პარკად გამოყენების ფაზაში ღია მწვანე ფერისაა, მარცვლის მომწიფების ფაზაში პარკი ღია ჩალისფერია. პარკი ძირითადად სწორია. მარცვალი თირკმლისებური ფორმისაა, ღია ყავისფერი თეთრი ჭიპით.

VII. ღაავადებებისადმი მღბრადობა:

ღობოს ჯიში „კუტი საპარკე“ გამძლეა ფუზარიოზის, ასკოხიტოზის მიმართ და მცირედ ზიანდება მემარცვლიათი (ბრუხუსი).

VIII. ჯიშის გამოცდის განსაკუთრებული პირობები:

ჯიში მსხვილმარცვლიანია, მრავლდება თესლით, 1000 მარცვლის წონა არის 431 გ. თესვა შესაძლებელია ჩატარდეს მექნიზებულად მწკრივებში, ასევე, ითესება ბუნებში ხელით თითოეულ ბუნდაში 4-5 მარცვლის ჩათესვით.

IX. სხვა იწორმაცია:

მცენარე სწორმღგომია, (საზოგადოდ) არ წვება, ძირითადი ღერო მსხვილია, ფოთლები განიერი, გულისებური ფორმისაა. ღეროც და ფოთლებიც დაფარულია ბუსუსებით, ყვავილი თეთრია, ოდნავ მოვარდისფრო. ჯიში იძლევა პარკის და მარცვლის მაღალ მოსავალს. მარცვლის მოსავალი 1,2 ტ/ჰა, ხოლო მწვანე პარკის მოსავალი 4-ჯერ დაკრეფვის შემთხვევაში 17,3 ტ/ჰა.

სწორი აგროტექნიკური პირობების შემთხვევაში მწვანე პარკი შეიძლება დაიკრიფოს 5-6 ჯერ სავეგეტაციო პერიოდის მანძილზე. პარკი არის სწრაფად ხარშვადი, და აქვს კარგი საგემოვნო თვისებები.

მწვანე პარკის მოსავალს იძლევა მაისის შუა რიცხვებიდან ოქტომბრის დასაწყისამდე (კლიმატური პირობების და აგროტექნიკის შესაბამისად).

X. ბავრცელების ზონა:

ღობოს ჯიში „კუტი საპარკე“ რეკომენდირებულია გასავრცელებლად აღმოსავლეთ საქართველოს სარწყავ ზონაში და დასავლეთ საქართველოს სუბტროპიკულ ზონაში (ტენით უზრუნველყოფილ რეგიონებში).

XI. თესლის დამზადება:

ჯიში „კუტი საპარკე“-ს თესლის დასამზადებლად საჭიროა შევარჩიოთ ჯიშის დამახასიათებელი ფორმის და შეფერილობის მცენარე, რომელზედაც შეირჩევა კარგად განვითარებული პარკები მცენარის შუა იარუსიდან, პარკის და მარცვლის სრული სიმწიფის ფაზაში, როდესაც მარცვალი გამაგრდება და მიიღებს ჯიშის დამახასიათებელ ფერს.

ჯიში „კუტი საპარკე“ გამოიყენება მწვანე პარკის სახით: სუკებში, სალათებში და სხვადასხვა ნაციონალური კერძების მოსამზადებლად და აგრეთვე, საკონსერვო წარმოებაში. ხმელი მარცვალი გამოიყენება ისევე, როგორც სამარცვლე ჯიშის სხვა ლობიოები.

ლობოს ჯიში „კუტი საპარკე“ შესაძლებელია გამოვიყენოთ ნიადაგის შემცველობის გასაუმჯობესებლად, როგორც მწვანე სასუქი (სიდერატად). ის კოჟრის ბაქტერიების მეშვეობით აუმჯობესებს ნიადაგის შემადგენლობას და საუკეთესო წინამორბედი ყველა კულტურისათვის, გარდა პარკოსნებისა.

გამოსახულება: 1

გამოსახულება: 2

გამოსახულება: 3

მოწმობის ნომერი:	P 2017 173 B
ბანაცხადის გამომწვევნების ნომერი:	P 2016 190 A
ბანაცხადის ნომერი:	P 2016 190
ბანაცხადის წარდგენის თარიღი:	2016 10 17
თარიღი, საიდანაც იწყება უფლებების მოქმედება:	2017 04 25
ბანაცხადის მონაცემების გამომწვევნების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (I პუბლიკაცია):	2017 01 10 №1
დარეგისტრირებული მცენარის ჯიშის გამომწვევნების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (II პუბლიკაცია):	2017 04 25 №5

სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:
სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი
მარშალ გელოვანის გამზირი №6, თბილისი (GE)

ელენემოთიაშვილი
სიჭინავა ყაზბეგის ქ. №21-1, რუსთავი (GE);

ნატო კაკაბაძე
ვაშლიჯვარი, კვანტალიანის ქ. №52, თბილისი (GE);

გურამ ალექსიძე
ფანასკერტელ-ციციშვილის ქ. კორპ. 6, ბ. 43, თბილისი (GE);

გივი ჯაფარიძე
ფალიაშვილის ქ. №64, მე-2 სად., მე-2 სართ., ბ. 17 (GE);

გიორგი კირკველია
ბოგდან ხმელნიცკის ქ. №66, თბილისი (GE)

მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:

თავიანი ხახვი *Allium cepa* L.

მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: საშემოდგომო

მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დახასიათება:

თავიანი ხახვი (*Allium cepa* L.) „საშემოდგომო“ მიღებულია გამორჩევის მეთოდით. ჯიში ითესება შემოდგომით, 15-20 სექტემბრს და მოსავალს ვიღებთ მეორე წელს ივნისში, გვიან შემოდგომით, ადრე გაზაფხულზე კი გამოიყენება სამწვანოდად. სავეგეტაციო პერიოდია აღმოცენებიდან მოსავლის აღებამდე 265-270 დღე. ბოლქვი მკვრივი, ზომა მსხვილი. ფორმის ინდექსი 0,9. ბოლქვის ნასახიანობა - საშუალო, ერთბუდიანი. გარეთა მშრალი ქერქლების ფერი ყვითელი, შიგნითა წვნიანი ქერქლების ფერი თეთრი, ბოლქვის გემო ნახევრად ცხარე, ფორმა მომრგვალო-მობრტყო. ფოთლის ფერი მუქი მწვანე, ფოთლებზე ცვილისებრი ფიფქი სუსტი, ფოთლების რაოდენობა საშუალო (10 ცალი), ფოჩის სიმაღლე 60 სმ, თავის საშუალო მასა 180 გ. ყვავილის ფერი თეთრი, ორსქესიანი. საჭექტარო მოსავალი 39,6 ტ/ჰა-ზე. მავნებლებ-დაავადებების მიმართ გამძლეა. გამოირჩევა საუკეთესო შენახვის უნარიანობით.

საქართველოში მისი გავრცელების არეალია ზღვის დონიდან 460 მეტრი.

NUMBER OF CERTIFICATE: P 2017 173 B
NUMBER OF PUBLICATION FOR APPLICATION: P 2016 190 A
SERIAL NUMBER OF APPLICATION: P 2016 190
DATE OF FILING OF THE APPLICATION: 2016 10 17
DATE FROM WHICH CERTIFICATE MAY HAVE RIGHT: 2017 04 25
DATE OF PUBLICATION OF APPLICATION FOR PLANT VARIETIES AND THE NUMBER OF BULLETIN (I PUBLICATION): 2017 01 10 №1
DATE OF PUBLICATION OF REGISTERED PLANT VARIETIES AND THE NUMBER OF BULLETIN (II PUBLICATION): 2017 04 25 №5

NAME, SURNAME OF BREEDER, ADDRESS AND COUNTRY CODE:

Scientific-Research Center of Agriculture
 Marshal Gelovani avn. №6, 0159, Tbilisi (GE);

Elene Motiashvili-sichinava
 Kazbegi str. 21/1, Rustavi (GE);

Nato Kakabadze
 Kvantaliani str.52, Vashlijvari, Tbilisi (GE);

Guram Aleksidze
 Phanaskertel-Tsitsishvili str. 6.korp, b. 43, Tbilisi (GE);

Givi Japaridze
 Paliashvili str. 64, b. 17, Tbilisi (GE);

Giorgi Kvirkevelia
 Bogdan Xmelnitski str. 66, Tbilisi (GE)

GENERATION AND SPECIES OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE AND IN LATIN: Bulb Onion Allium cepa L.

NAME OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE: WINTER

BRIEF DESCRIPTION OF PLANT VARIETIES:

Bulb Onion (Allium cepa L.) "Winter" has been received by the selection method. This variety is sown in the fall, September 15-20 and harvested on second year in June, late autumn, and in early spring it is used for greens. The vegetation period from germination to harvest 265-270 days. Bulb dense, large size. Shape index of 0.9. Bulb appearance - average bulb, Single Slot. The outer dry shell color yellow, juicy inside shell color white, bulb taste half savory, rounded flat shaped. Leaf color is dark green, weak waxy like flakes on leaves, the number of medium leaves 10. The stem height 60 cm, bulb average weight 180.0 g. Flower color white, double sex. The yield per hectare from 39.6 t/ha. Pest and diseases resistant. Characterized with best for storage. Its spread area in Georgia extends to an altitude of 460 meters.

ჯიშის აღწერილობა

I. კულტურა: თავიანი ხახვი Allium cepa L.
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. სელექციონერი:

სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი
მარშალ გელოვანის ქ. №6, თბილისი (GE)

ელენე მოთიაშვილი-სიჭინავა
ყაზბეგის ქ. №21-1, რუსთავი (GE);

ნატო კაკაბაძე
ვაშლიჯვარი, კვანტალიანის ქ. №52, თბილისი (GE);

გურამ ალექსიძე
ფანასკერტელ-ციციშვილის ქ. კორპ. 6, ბ. 43, თბილისი (GE);

გივი ჯაფარიძე
ფალიაშვილის ქ. №64, მე-2 სად., მე-2 სართ., ბ. 17 (GE);

გიორგი კირკველია
ბოგდან ხმელნიცკის ქუჩა №66, თბილისი (GE)

III. ჯიშის დასახელება: საშემოდგომო

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმოშობაზე, გამოყვანასა და გამრავლებაზე:

თავიანი ხახვის ახალი ჯიში მიღებულია გამორჩევის მეთოდით. ამ ხახვის ჯიშის თესლი მიღებულია 2014 წელს შემომტან გიორგი კვიციანიასგან. ჯიშის საკუთარი დასახელება „TEQSAS“, რომელიც ორი წლის მანძილზე იცდებოდა სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის წილკნის ბაზაზე. ითესება შემოდგომით, საუკეთესო თესვის ვადაა 10-15 სექტემბერი. მოსავალს ვღებულობთ მეორე წელს ადრე ზაფხულში (ივნისი), გამოიყენება სამწვანილედაც ადრე გაზაფხულზე. ჯიში კარგად შეეგუა ნიადაგურ-კლიმატურ პირობებს, მავნებელ-დაავადებების მიმართ გამძლე და უხვ-მოსავლიანი ჯიშია.

V. მსბაზსი ჯიშები და მათგან განსხვავება:

თავიანი ხახვის ახალი ჯიში „საშემოდგომო“ სხვა ჯიშებთან შედარებით ხასიათდება საუკეთესო ბიომასით. ფოჩის შეფერვა მუქი მწვანეა ხასხასა, ფოთლებზე

თეთრი ფერის ცვილისებრი ფიფქი სუსტი. ფოხი ძლიერი, მაღალი. ჯიში ყინვაგამძლეა.

VI. ღამატიპითი ინფორმაცია:

2014-15 წლებში წილკნის ბაზაზე საშემოდგომოდ იცდებოდა ოთხი შემოტანილი ჯიში, ორი ჰიბრიდი და ორი ადგილობრივი. ბიოლოგიური, სამეურნეო და მავნებელ-დაავადებების მიმართ გამძლეობის მიხედვით გამოვარჩიეთ ერთი შემოტანილი ჯიში „TEQSAS“-ი.

ჯიში „საშემოდგომო“-ს სავეგეტაციო პერიოდია აღმოცენებიდან მოსავლის აღებაამდე 265-270 დღე. ბოლქვი მკვრივი, ზომა მსხვილი, ფორმის ინდექსი 0,9. ბოლქვის ნასახიანობა-საშუალონასახიანი, ერთბუდიანი. გამოირჩევა საუკეთესო შენახვის უნარიანობით.

VII. დაავადებებისადმი მდგრადობა:

თავიანი ხახვი „საშემოდგომო“ გამძლეა დაავადებების მიმართ, საერთოდ არ ავადდება (ჭრაქი, ნაცრი, ჟანგა), არც მავნებელი (ხახვის ბუზი) არ უჩნდება.

VII. ჯიშის გამოცდის განსაკუთრებული პირობები:

ჯიში „საშემოდგომო“ მოითხოვს ნოყიერ, სტრუქტურიან, კარგად დამუშავებულ ნიადაგს, არის რეაქცია უნდა იყოს ნეიტრალური, ან სუსტი მჟავე. მრავლდება თესლით, თესლის ფერი მუქი შავი, სამწახნაგიანი, დანაოჭებული კანით. 1000 თესლის მასა 3,6 გ. ბოლქვის ფორმირების პერიოდში მოითხოვს დიდი რაოდენობით ტენს.

IX. სხვა ინფორმაცია:

ჯიში „საშემოდგომო“ გამოიყენება, როგორც საფოხედ (მწვანილად) ადრე გაზაფხულზე, ასევე, ბოლქვად საადრეო მოსავლის სახით. ბოლქვი მკვრივი, ფორმა მომრგვალო-მობრტეო. გარეთა მშრალი ქერქლების ფერი მოყვითალო, შიგნითა წვნიანი ქერქლების ფერი თეთრი, ფოხის სიმაღლე 60 სმ, ფოთლების რაოდენობა - 10 ცალი. ბოლქვის მასა 180,0 გ. საჰექტარო მოსავალი - 39,6 ტ/ჰა-ზე. ყვავილის ფერი თეთრი, ორსქესიანი, ყვავილობს იარუსებად, ამიტომ თესლის მომწიფება სხვადასხვა დროს ხდება.

X. ბავრცელების ზონა:

ჯიში „საშემოდგომო“ რეკომენდებულია გასავრცელებლად აღმოსავლეთ საქართველოს ყველა რეგიონში ზღვის დონიდან 460 მ სიმაღლეზე.

XII. თესლის დამზადება:

ხახვი ორწლიანი მცენარეა, თესლის მიღება ხდება ბოლქვიდან მეორე წელს, მაგრამ ჩვენ შემთხვევაში თესლის მიღება შეიძლება იმავე წელს. მოსავლის აღების შემდეგ მიწაში ვტოვებთ ბოლქვებს, ივლისში იწყებს ყვავილობას და სექტემბრის ბოლოს მწიფდება თესლი.

გამოსახულება: 1

გამოსახულება: 2

გამოსახულება: 3

მოწმობის ნომერი:	P 2017 174 B
ბანაცხადის გამომწვევნების ნომერი:	P 2016 194 A
ბანაცხადის ნომერი:	P 2016 194
ბანაცხადის წარდგენის თარიღი:	2016 11 11
თარიღი, საიდანაც იწყება უფლებების მოქმედება:	2017 04 25
ბანაცხადის მონაცემების გამომწვევნების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (I პუბლიკაცია):	2017 01 10 №1
დარეგისტრირებული მცენარის ჯიშის გამომწვევნების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (II პუბლიკაცია):	2017 04 25 №5

სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:
სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი
მარშალ გელოვანის გამზ. №6, თბილისი (GE);

ელენე მოთიაშვილი-სიჭინავა
ყაზბეგის ქ. 21-1, რუსთავი (GE);

ნატო კაკაბაძე
ვაშლიჯვარი, კვანტალიანის ქ. 52, თბილისი (GE);

გურამ ალექსიძე
ფანასკერტელ-ციციშვილის ქ. კორპ. 6, ბ. 43, თბილისი (GE);

ვაჟა ჯაფარიძე
საბურთალოს ქ. 7, ბ. 68, თბილისი (GE);

ზვიად ბრეგაძე
ფოცხვერაშვილის 14, 0112, თბილისი (GE)

მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:

ნიორი Allium sativum L.

მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: ხანდო

მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დასახსიათება:

ჯიში „ხანდო“ მიღებულია გამორჩევის მეთოდით, საშუალო-საგვიანო, სავეგეტაციო პერიოდი აღმოცენებიდან მოსავლის აღებამდე - 150–155 დღე. ვარგისია როგორც საშემოდგომო, ისე საგაზაფხულო დარგვისთვის, მაგრამ უმჯობესია შემოდგომით დარგვა. ჯიში ხასიათდება ძლიერი ცრუ ღეროთი.

ფოჩის სიმაღლეა 68-70 სმ, ფოთლების შეფერილობა მუქი მწვანე, რაოდენობა 10 ცალი. ბოლქვი მკვრივი, ზომა მსხვილი, ფორმის ინდექსი 0,89. გარეთა მშრალი ქერქლის ფერი თეთრი დასველებული, ოდნავ გადადის მკრთალ იისფერში, კბილის მშრალი ქერქლის შეფერვა ღია მოყავისფრო, წვნიანი ქერქლის ფერი თეთრი. კბილები მსხვილი, რაოდენობა 6,6 ცალი, ცხარე, ფორმა მომრგვალო-მობრტეო. ბოლქვის საშუალო მასა 67,7 გ. საკვებარო მოსავალი 12-14 ტ/ჰა-ზე.

ნიურის ოთხფეხა ტკიპას და ხახვის ბუჩის მიმართ შედარებით გამძლეა, ვიდრე ადგილობრივი ჯიშები.

NUMBER OF CERTIFICATE: P 2017 174 B
NUMBER OF PUBLICATION FOR APPLICATION: P 2016 194 A
SERIAL NUMBER OF APPLICATION: P 2016 194
DATE OF FILING OF THE APPLICATION: 2016 11 11
DATE FROM WHICH CERTIFICATE MAY HAVE RIGHT: 2017 04 25
DATE OF PUBLICATION OF APPLICATION FOR PLANT VARIETIES AND THE NUMBER OF BULLETIN (I PUBLICATION): 2017 01 10 №1
DATE OF PUBLICATION OF REGISTERED PLANT VARIETIES AND THE NUMBER OF BULLETIN (II PUBLICATION): 2017 04 25 №5

NAME, SURNAME OF BREEDER, ADDRESS AND COUNTRY CODE:

Legal entity under the public law-Scientific-Research Center of Agriculture
 Marshal Gelovani ave. №6, Tbilisi (GE);

Elene Motiashvili-Sichinava
 Kazbegi str. №21-1, Rustavi (GE);

Nato Kakabadze
 Vashlijvari, Kvantaliani str. № 52, Tbilisi (GE);

Guram Aleksidze
 Panaskerteli-Tsitsishvili str. №6, Tbilisi (GE);

Vajha Japaridze
 Saburtalo str. №7, Tbilisi (GE);

Zviad Bregadze
 Pochverashvili str. №14, 0112, Tbilisi (GE)

GENERATION AND SPECIES OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S

LANGUAGE AND IN LATIN: Garlic Allium sativum L.

NAME OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE: KHANDO

BRIEF DESCRIPTION OF PLANT VARIETIES:

The variety "khando" is received by selection method. Vegetation period from germination to harvest - 150-155 days. Suitable for both autumn and spring planting, but it is better to plant in fall time. Characterized by strong stem. Leaf height is 68-70 cm. Leaves of dark green color, with number 10, Bulb dense, large size. Shape index of 0.89. Dry outer shell color white segmented, slightly pale violet. Cloves outer shells are pale brownish color. Thick cloves with 6 -6 numbers, spicy, form-rounded, bulb average weight 67.7 g. The yield per hectare 12-14 t/ha.

The new variety of Garlic is relatively resistant to diseases than local varieties.

ჯიშის აღწერილობა

I. კულტურა: ნიორი Allium sativum L.
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. სელექციონერი:

სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი
მარშალ გელოვანის ქ. №6, თბილისი (GE)

ელენემოთიაშვილი-სიჭინავა
ყაზბეგის ქ. 21-1, რუსთავი (GE);

ნატო კაკაბაძე
ვაშლიჯვარი, კვანტალიანის ქ. 52, თბილისი (GE);

გურამ ალექსიძე
ფანასკერტელ-ციციშვილის ქ. კორპ. 6, ბ. 43, თბილისი (GE);

ვაჟა ჯაფარიძე
საბურთალოს ქ. 7, ბ. 68, თბილისი (GE);

ზვიად ბრეგაძე
ფოცხვერაშვილის 14, 0112, თბილისი (GE)

III. ჯიშის დასახელება: ხანდო

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმოშობაზე, გამომყვანასა და გამრავლებაზე:

ნიორის ახალი ჯიში მიღებულია გამორჩევის მეთოდით. 2014 წელს ახალი ჯიშის სათესლე მასალა სელექციური ნომრით 2 გადმოგვცა სოფლის მეურნეობის სამინისტრომ, რომელიც შემოტანილი იყო უკრაინიდან. ჯიში 2014-16 წლებში (სამი წელი) იცდებოდა სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის წილკნის ბაზაზე და რეგიონებში (ამბროლაური, ხაშური, ვალე, თელავი, ახმეტა). ჯიში ირგვება შემოდგომით, დარგვის საუკეთესო ვადა 25-30 ოქტომბერი, (თუ რაიმე მიზეზით ამ პერიოდში აღნიშნულ რეგიონებში ვერ მოხერხდა დარგვა, შეიძლება 20 ნოემბრამდეც, ან თებერვლის დასაწყისში). მოსავლის აღების საუკეთესო ვადა მცხეთის, ხაშურის, თელავის რეგიონებისთვის 20-25 ივნისი, დანარჩენი რეგიონებისთვის ივლისის დასაწყისი. ჯიში კარგად შეეგუა საქართველოს ნიადაგურ-კლიმატურ პირობებს, მავნებელ-დაავადებების მიმართ გამძლე და მაღალ მოსავლიანია. ჯიშს ჩვენს მიერ მიენიჭა სახელწოდება „ხანდო“.

V. მსბავსი ჯიშები და მათთან ბანსხვავება:

ნიორის ახალი ჯიში „ხანდო“ ადგილობრივ ჯიშებთან შედარებით, ხასიათდება საუკეთესო ბიომასით, ფოჩის შეფერვა მუქი მწვანე, მაღალი. ცრუ ღერო ძლიერი. მავნებელ- ხახვის ბუზის მიმართ გამძლე, არის მოყვავილე ფორმა, ყინვაგამძლე.

VI. დამატებითი ინფორმაცია:

2014-16 წლებში წილენის ბაზაზე და რეგიონებში იცდებოდა საქართველოს სხვადასხვა რეგიონებიდან მოძიებული 24 ადგილობრივი ფორმა და ორი შემოტანილი ჯიში. ბიოლოგიური, სამეურნეო და მავნებელ-დაავადებების მიმართ გამძლეობის მიხედვით გამოვარჩიეთ უკრაინიდან შემოტანილი სათესლე მასალიდან ახალი ჯიში „ხანდო.“

ჯიში „ხანდო“-ს სავეგეტაციო პერიოდი, აღმოცენებიდან მოსავლის აღებამდე არის 150-155 დღე. ბოლქვი მკვრივი, ზომა მსხვილი, ფორმის ინდექსი 0,89. გარეთა მშრალი ქერქლის ფერი თეთრი დასველებული, ოდნავ გადადის მკრთალ იისფერში, კბილების ფერი ღია მოყავისფრო, წვნიანი ქერქლის ფერი თეთრი. ნივრის ოთხფეხა ტიპას მიმართ შედარებით გამძლეა, ვიდრე ადგილობრივი ჯიშები.

VII. დაავადებებისადმი მდგრადობა:

ნიორი „ხანდო“ გამძლეა დაავადებების: ჭრაქის და ნაცრის მიმართ, ნაკლებ გამძლეა უანგას მიმართ.

VIII. ჯიშის გამომცდის განსაკუთრებული პირობები:

ჯიში „ხანდო“ მოითხოვს ნოყიერ, სტრუქტურულად კარგად დამუშავებულ ნიადაგს, არის რეაქცია უნდა იყოს ნეიტრალური, ან სუსტი მჟავე. მრავლდება ვეგეტატიურად კბილებით და საჰაერო ბოლქუნებით, ნიორი ბოლქვის ფორმირების პერიოდში მოითხოვს ტენს, საკმარისია 1-2 მორწყვა. მოსავალი უნდა ავიღოთ თავის დროზე, თუ აღება დავაგვიანეთ ბოლქვი გამოიღებს დამატებით ფესვებს, რაც იწვევს მოსავლის შემცირებას.

IX. სხვა ინფორმაცია:

ჯიში „ხანდო“ ადრე გაზაფხულზე შეიძლება გამოვიყენოთ სამწვანოლედაც. იგი მოყვავილე ფორმაა, თუ თავის დროზე (საყვავილე ღეროს თავი იხრება ქვევით) არ მოხდა საყვავილე ღეროს ჩატეხვა, შეიძლება საჰექტარო მოსავლი შემცირდეს 20-30 %-ით. ბოლქვი მკვრივი, ცხარე, ფორმა მომრგვალო-მობრტეო, საშუალო-საგვიანო. ფესვთა სისტემა ძლიერ განვითარებული და მიდის ძალიან ღრმად ნიადაგში, სხვა ჯიშებთან შედარებით. ბოლქვის საშუალო მასა 67,7 გ. საჰექტარო მოსავალი 12-14 ტ/ჰა-ზე.

X. ბავრცელების ზონა:

ჯიში „ხანლო“ რეკომენდებულია აღმოსავლეთ საქართველოს ყველა რეგიონში ზღვის დონიდან 2000 მეტრ სიმაღლეზე და დასავლეთ საქართველოში (აჭარა, ონი, ამბროლაური).

XI. სათესლე მასალის დამზადება:

ნიორი მრავლდება ვეგეტატიურად კბილებით ან საჰაერო ბოლქუნებით (მოყვავილე ფორმები), კარგად უნდა გადაირჩეს სათესლე მასალა, უნდა იყოს ტიპიური ფორმები და არ უნდა იყოს მექანიკურად დაზიანებული. დასაწყობება უნდა მოხდეს დეზინფექცირებულ და მზის სხივებისგან დაცულ სათავსოში.

გამოსახულება: 1

გამოსახულება: 2

გამოსახულება: 3

გამოსახულება: 4

მოწმობის ნომერი:	P 2017 175 B
ბანაცხადის გამომწვევნების ნომერი:	P 2016 195 A
ბანაცხადის ნომერი:	P 2016 195
ბანაცხადის წარდგენის თარიღი:	2016 11 11
თარიღი, საიდანაც იწყება უფლებების მოქმედება:	2017 04 25
ბანაცხადის მონაცემების გამომწვევნების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (I პუბლიკაცია):	2017 01 10 №1
დარეგისტრირებული მცენარის ჯიშის გამომწვევნების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (II პუბლიკაცია):	2017 04 25 №5

სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:
სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი
მარშალ გელოვანის გამზ. №6, თბილისი (GE);

დიანა ანტონოვა

დუმბაძის ქ. 2, ტყიბული (GE);

დალი წიკლაური

სოფ წილკანი, მცხეთა (GE);

გურამ ალექსიძე

ფანასკერტელ-ციციშვილის ქ. კორპ. 6, ბ. 43, თბილისი (GE);

ნატო კაკაბაძე

ვაშლიჯვარი, კვანტალიანის ქ. 52, თბილისი (GE)

მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:

კარტოფილი Solanum tuberosum L.

მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: დიკო

მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დასახსიანობა:

კარტოფილის ჯიში „დიკო“, ბოტანიკურად ცნობილია, როგორც Solanum tuberosum L. არის საშუალოდ საგვიანო ჯიში, აქვს ყვითელი კანი. ის არის მაღალმოსავლიანი კარტოფილის ჯიში, საშუალოდ 8-9 ტუბერი თითო მცენარეზე. გამოირჩევა საშუალო ტუბერებით (60%) და ტუბერებზე ოდნავ გამოსატული თვლებით, განკუთვნილია სასურსათო წარმოებისთვის. ტუბერის ზომა 80-120 მმ, წონა - 150-220 გ. შიგთავსის მშრალი ნივთიერება 18-19%-ია, აქვს კარგი გემური თვისება და მყარი კონსისტენცია. ტუბერი ოვალურ-წაგრძელებულია, ძირითადად ერთგვაროვანი ფორმის, თხელ კანიანი. საკმაოდ კარგი წინააღმდეგობის უნარი გააჩნია შემდეგი ვირუსული დაავადებების მიმართ: PVX, PVY, PVA, PVS. ასევე, გამძლეა სოკოვანი დაავადება ფიტოფტორას მიმართ. კარტოფილის ჯიში მაღალმოსავლიანია, აქვს ძლიერი ღერო და კარგი დაფარვა, თეთრი ყვავილები და კენკროვანი ნაყოფის საშუალო რაოდენობა. იგი საშუალოდ ტოლერანტულია მექანიკური დაზიანების მიმართ. გვალვაგამძლეა, კარგი ტოლერანტობა ახასიათებს შიდა დეფექტებზე, კარგად ინახება და აქვს მოსვენების მოკლე პერიოდი.

NUMBER OF CERTIFICATE: P 2017 175 B
NUMBER OF PUBLICATION FOR APPLICATION: P 2016 195 A
SERIAL NUMBER OF APPLICATION: P 2016 195
DATE OF FILING OF THE APPLICATION: 2016 11 11
DATE FROM WHICH CERTIFICATE MAY HAVE RIGHT: 2017 04 25
DATE OF PUBLICATION OF APPLICATION FOR PLANT VARIETIES AND THE NUMBER OF BULLETIN (I PUBLICATION): 2017 01 10 №1
DATE OF PUBLICATION OF REGISTERED PLANT VARIETIES AND THE NUMBER OF BULLETIN (II PUBLICATION): 2017 04 25 №5

NAME, SURNAME OF BREEDER, ADDRESS AND COUNTRY CODE:

Legal entity under the public law-Scientific-Research Center of Agriculture
 Marshal Gelovani ave. №6, Tbilisi (GE);

Diana Antonova
 Dumbadze str. №2, Tkibuli (GE);

Dali Tsiklauri
 Village Tsilkani, Mtskheta (GE);

Guram Aleksidze
 Panaskerteli-Tsitsishvili str. №6, Tbilisi (GE);

Nato Kakabadze
 Vashlijvari. Kvantaliani str. №52, Tbilisi (GE)

GENERATION AND SPECIES OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S

LANGUAGE AND IN LATIN: Potato Solanum tuberosum L.

NAME OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE: DIKO

BRIEF DESCRIPTION OF PLANT VARIETIES:

Potato variety "Diko", botanically known as Solanum tuberosum L. is characterized with late harvest, has yellow covering, high-yielding potatoes, on average 8-9 tubers per plant. The average tubers (60%) and slightly seen spots; Good for food production. Tubers size of 80-120 mm, weight - 150-220 g. Dry substance content of 18-19% and has a good taste and a solid mass. Tubers are oval longer shaped, mostly homogeneous with thin covering. Distinguishes with fairly good resistance to viruses such as: PVX, PVY, PVA, PVS. Also, resistant to fungal (phitoptora) diseases. This variety develops high stem, good coverage, white flowers and average number of seeds. It is semi tolerant to mechanical damage, is drought resistant, good for storage, have a short rest period.

ჯიშის აღწერილობა

I. კულტურა: კარტოფილი Solanum tuberosum L.
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. სელექციონერი:

სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი
მარშალ გელოვანის ქ. №6, თბილისი (GE)

დიანა ანტონოვა

დუმბაძის ქ. 2, ტყიბული (GE);

დადი წიკლაური

სოფ წილკანი, მცხეთა (GE);

გურამ ალექსიძე

ფანასკერტელ-ციციშვილის ქ. კორპ. 6, ბ. 43, თბილისი (GE);

ნატო კაკაბაძე

ვაშლიჯვარი, კვანტალიანის ქ. 52, თბილისი (GE)

III. ჯიშის დასახელება: დიკო

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმოშობაზე, ბამოჟგანისა და ბამრავლებაზე:

კარტოფილის ჯიში „დიკო“ გამორჩეულია კარტოფილის საერთაშორისო ცენტრის (CIP) მიერ მოწოდებული *in vitro* სელექციური მასალიდან. აღნიშნული მასალა, სელექციური ნომრით 398208.82, გამოცადეთ და შევისწავლეთ სხვადასხვა რეგიონებში 6 წლის განმავლობაში. ჩვენს მიერ გამორჩეულ სელექციურ მასალას მიენიჭა სახელწოდება „დიკო“, რომელიც ხასიათდება ადგილობრივ პირობებთან ადაპტაციის მაღალი უნარით, მაღალი მოსავლიანობით ძირითადად მაღალმთიან რეგიონებში (20-22 ტ/ჰ), ხარისხით (მშრალი ნივთიერება - 18-19%), გვალვის და დაავადებების მიმართ გამძლეობით.

V. მსბავსი ჯიშები და მათთან განსხვავება:

კარტოფილის ჯიში „დიკო“ მაღალმოსავლიანია, აქვს ძლიერი ღერო და კარგი დაფარვა, თეთრი ყვავილები და კენკროვანი ნაყოფის საშუალო რაოდენობა. იგი საშუალოდ ტოლერანტულია მექანიკური დაზიანების მიმართ. გვალვაგამძლეა, კარგი ტოლერანტობით ხასიათდება შიდა დეფექტებზე, შენახვის უნარიანობაზე და ახასიათებს მოსვენების მოკლე პერიოდი.

VI. დამატებითი ინფორმაცია:

კარტოფილის ჯიში „დიკო“ არის საშუალოდ საგვიანო ჯიში, აქვს ყვითელი კანი, რბილობი თეთრი. ის არის მაღალმოსავლიანი კარტოფილის ჯიში. თითო მცენარეზე ვითარდება საშუალოდ 8-9 ტუბერი. გამოირჩევა ტუბერების საშუალო ზომით (60%). ტუბერის ზომა საშუალოდ 80-120 მმ, წონა - 150-220 გ. განკუთვნილია სასურსათო წარმოებისთვის. ტუბერი ოვალურ-წაგრძელებულია, ძირითადად ერთგვაროვანი

ფორმის, შიგთავსის მშრალი ნივთიერება 18-19%-ია, აქვს კარგი გემური თვისება და მყარი კონსისტენცია.

VII. დაავადებისადმი მდგრადობა:

ჯიშს კარგი წინააღმდეგობის უნარი გააჩნია შემდეგი ვირუსული დაავადებების მიმართ - PVX, PVY, PVA, PVS. ასევე, გამძლეა სოკოვანი დაავადება ფიტოფტორას მიმართ.

VIII. სხვა ინფორმაცია:

ჯიში „დიკო“ რეკომენდებულია გასაფრცვლებლად სამცხე-ჯავახეთის რეგიონებისთვის, კერძოდ მესხეთისა და ქვემო ქართლის ზონებისათვის.

გამოსახულება: 1

გამოსახულება: 2

გამოსახულება: 3

მოწმობის ნომერი:	P 2017 176 B
ბანაცხადის გამომგვამების ნომერი:	P 2016 196 A
ბანაცხადის ნომერი:	P 2016 196
ბანაცხადის წარდგენის თარიღი:	2016 11 11
თარიღი, საიდანაც იწყება უფლებების მოქმედება:	2017 04 25
ბანაცხადის მონაცემების გამომგვამების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (I პუბლიკაცია):	2017 01 10 №1
დარეგისტრირებული მცენარის ჯიშის გამომგვამების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (II პუბლიკაცია):	2017 04 25 №5

სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:

სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი
მარშალ გელოვანის გამზ. №6, თბილისი (GE)

პაშა ვაჩიეშივილი, წილკანი, სოფ. სელექცია, მცხეთა (GE);

ნატო კაკაბაძე, ვაშლიჯვარი, კვანტალიანის ქ. 52, თბილისი (GE);

ლევან ტყემალაძე, დიდი დილომი, 3 მკ/რ, კორ. 29, ბ. 62, თბილისი (GE);

მარიამ მოსაშვილი, დიდი დილომი, გიორგი ბრწყინვალის ქ. 31, თბილისი (GE)

მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:

ბრინჯა ლობიო Phaseolus calcaratus

მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: წილკანი

მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დასახსიანობა:

ჯიში „წილკანი“ გამორჩეულია ბოტანიკის ინსტიტუტის (ვერნიკო კანდელაკის) კოლექციიდან მასობრივი გამორჩევის გზით. მცენარე არის მაღალმოზარდი, მხვი-არა ფორმა, მისი სიმაღლე 2,5 - 3 მეტრია, ფოთლები და ღერო დაფარულია წვრილი მოთეთრო ბუსუსებით. ფოთლები ფართოა გულის ფორმის, ღია მწვანე, მცენარე ხასიათდება ხშირი შეფოთვლით, ინვითარებს მსხვილ მხვიარა ღეროს და დიდ მწვანე მასას. ჯიში „წილკანი“ ტიპური სამარცვლე ფორმაა. კარგ ნიადაგურ-კლი-მატურ პირობებში იძლევა საშუალოდ 2 ტ/ჰა თესლის მოსავალს, საგვიანოა, ყვავი-ლი ყვითელია მსხვილი, ინვითარებს გრძელ საყვავილე ყუნწს (3-5 სმ), რომელზედ-აც 4-10 ყვავილი ზის, საიდანაც ვითარდება ამდენივე პარკი. პარკის სიგრძე 7-10 სმ-ია, პარკებში მარცვლის რაოდენობა 5-7-ია, პარკის კუდის სიგრძე 0,5-0,8 მმ-ია. პარკი განვითარების პირველ პერიოდში მწვანეა, ხოლო მარცვლის სიმწიფის ფა-ზაში მოშავო-მოყავისფრო ფერისაა. პარკი სწორია, მარცვალი წვრილია, მოგრ-ძოა, მუქი წითელი ფერის, თეთრი ამობურცული ჭიპით. 1000 მარცვლის მასა არის 70 გ. ჯიში „წილკანი“ გამძლე ყველა ბაქტერიული და ვირუსული დაავადებების მი-მართ, არ ზიანდება მემარცვლიათი (ბრუსუსით).

ჯიში „წილკანი“ რეკომენდირებულია დაითესოს აღმოსავლეთ საქართველოს სარ-წყავ ზონებში და დასავლეთ საქართველოს ყველა რეგიონში გარდა მაღალმთიანი ზონებისა, ვინაიდან ის არის საგვიანო ჩვეულებრივ ლობიოსთან შედარებით 20-30 დღით. ჯიშის „წილკანი“ მარცვლის გამოყენება შეიძლება როგორც ჩვეულ-ებრივი ლობიო. მარცვალი სწრაფად ხარშვადია და აქვს კარგი საგემოვნო თვი-სებები. ის როგორც ყველა პარკოსანი აუმჯობესებს ნიადაგის ნაყოფიერებას. მისი გამოყენება შეიძლება როგორც სიდერატი.

NUMBER OF CERTIFICATE:	P 2017 176 B
NUMBER OF PUBLICATION FOR APPLICATION:	P 2016 196A
SERIAL NUMBER OF APPLICATION:	P 2016 196
DATE OF FILING OF THE APPLICATION:	2016 11 11
DATE FROM WHICH CERTIFICATE MAY HAVE RIGHT:	2017 04 25
DATE OF PUBLICATION OF APPLICATION FOR PLANT VARIETIES AND THE NUMBER OF BULLETIN (I PUBLICATION):	2017 01 10 №1
DATE OF PUBLICATION OF REGISTERED PLANT VARIETIES AND THE NUMBER OF BULLETIN (II PUBLICATION):	2017 04 25 №5

NAME, SURNAME OF BREEDER, ADDRESS AND COUNTRY CODE:

Legal entity under the public law-Scientific-Research Center of Agriculture
Marshal Gelovani ave. №6, Tbilisi (GE)

Pasha Vacheishvili

Tsilkani, Village Selekcia, Mtskheta (GE);

Nato Kakabadze

Vashlijvari, Kvantaliani str. №52, Tbilisi (GE);

Levan Tkemaladze

Didi dighomi, 3 m/r, house №29, flat 62, Tbilisi (GE);

Mariam Mosashvili

Didi dighomi, Giorgi Brtskinvale str. 31, Tbilisi (GE)

GENERATION AND SPECIES OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S

LANGUAGE AND IN LATIN: Bean Phaseolus calcaratus

NAME OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE: TSILKANI

BRIEF DESCRIPTION OF PLANT VARIETIES:

"Tsilkani" variety is selected from the (Verniko Kandelaki) collection existing under the Institute of Botany. The plant is growing high and reaches 2,5 - 3 meters, the leaves and stems are covered with a thin whitish bristles. The leaves are broad, heart-shaped, light green, plant is characterized by frequent leafing, has a thick stem and green mass. A variety Tsilkani is typical grain form and gives an average of 2 t/ha yield in a good soil and climat conditions; Late harvested, has large yellow flowers with a long flower stem (3-5 cm) on which there are 4-10 flowers sited from which is developing the same number of cases. Length of cases is 7-10 cm, number of seeds in the cases are 5-7. Tail of the case is 0,5-0,8 mm. Case development in the first period is green, while seed ripening phase is blackish brown color. The case is straight, seeds are narrow, longer, dark red color. 1000 seed weight is 70 g. The variety "Tsilkani" is resistant ot bacterial and viral diseases and is not damaged by the disease called Brukhusi. The variety "Tsilkani" is recommended to sow in East Georgia irrigated areas and in almost all areas of of western Georgia except high mountain areas, because it has late with 20-30 days harvesting period compared to normal beans. Variety "Tsilkani" seeds can be used as a common beans. Seeds are boiled quickly and has good taste qualities. It improves soil fertility, like all legumes. It also can be used as a green manure.

ჯიშის აღწერილობა

I. კულტურა: ბრინჯა ლობიო Phaseolus calcaratus
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. სელექციონერი:

სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი
მარშალ გელოვანის გამზ. №6, თბილისი (GE)

პაშა ვახეიშვილი, წილკანი, სოფ. სელექცია, მცხეთა (GE);

ნატო კაკაბაძე, ვაშლიჯვარი, კვანტალიანის ქ. 52, თბილისი (GE);

ლევან ტყემალაძე, დიდი დილომი, 3 მკ/რ, კორ. 29, ბ. 62, თბილისი (GE);

მარიამ მოსაშვილი, დიდი დილომი, გიორგი ბრწყინვალის ქ. 31, თბილისი (GE)

III. ჯიშის დასახელება: წილკანი

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმოშობაზე, გამომავლისა და გამრავლებაზე:

ბრინჯა ლობიოს ჯიში „წილკანი“ გამორჩეულია ბოტანიკის ინსტიტუტიდან მოპოვებული კოლექციიდან (ვერნიკო კანდელაკი) მასობრივი გამორჩევის გზით. შვეის-წავლეთ და გამოვცადეთ მცხეთის მუნიციპალიტეტის წილკნის ბაზაზე, ჩოხატაურის და ზუგდიდის მუნიციპალიტეტებში, ჯიში კარგად ერგება როგორც აღმოსავლეთ საქართველოს, ასევე დასავლეთ საქართველოს ნიადაგურ კლიმატურ პირობებს.

V. მსგავსი ჯიშები და მათთან განსხვავება:

მცენარე არის მაღალმთხარდი, მხვიარა, მცენარის სიმაღლე 2,5 - 3 მეტრია ჩვეულებრივ ლობიოსთან შედარებით. საგვიანოა 20-25 დღით. ღერო და ფოთლები დაფარულია წვრილი მოთეთრო ბუსუსებით. ფოთლები ფართოა, ხასიათდება ხშირი შეფოთვლით და ინვითარებს დიდ მწვანე მასას. ამიტომ მისი გამოყენება შესაძლებელია სიდერატადაც. ჯიში „წილკანი“ ტიპური სამარცვლე ფორმაა. კარგ ნიადაგურ -კლიმატურ პირობებში იძლევა საშუალოდ 2 ტონა ჰა-ზე თესლის მოსავალს.

VI. დამატებითი ინფორმაცია:

პარკის სიგრძე 7-10 სმ-ია, პარკში მარცვლების რაოდენობა 5-7-ია. პარკის კუდის სიგრძე 0,5-0,8 მმ-ია. პარკები ღეროზე მიმაგრებულია გრძელი ყუნწით, რომლის სიგრძე 4-5 სმ-ია. ერთ ყუნწზე ჯგუფურად განლაგებულია 7-10 პარკი. პარკი განვითარების პირველ პერიოდში მწვანეა, ხოლო მარცვლის სიმწიფის ფაზაში მოშავო-მოყავისფრო ფერისაა, პარკი სწორია. მარცვალი მოგრძო მუქი წითელი ფერის, თეთრი ამობურცული ჭიპით.

VII. დაავადებისადმი მდგრადობა:

ჯიში „წილკანი“ გამძლეა ფუზარიოზის, ასკოხიტოზის და ვირუსული დაავადებების მიმართ (არანაირი დაავადება არ შენიშნულა) მარცვალი არ ზიანდება მემარცვლიათი (ბრუხუსი).

VIII. ჯიშის ბამოცდის ბანსაკუთრებული პირობები:

ჯიშის მოყვანისთვის აუცილებელია მათთვის საყრდენის, ანუ ჭიგოს მიღება. ჯიში წვრილმარცვლიანია, მრავლდება თესლით, 1000 მარცვლის მასა არის 70 გ. თესვა შესაძლებელია მწკრივებში მექანიზირებულად. ამ შემთხვევაში საყრდენად შესაძლებელია პოლიმერული ბადის გამოყენება. ბუნდაში თესვის შემთხვევაში უნდა დაითესოს 3-4 თესლი და საყრდენად გამოვიყენოთ ხის ჭიგოები.

IX. სხვა ინფორმაცია:

მცენარე მხვიარაა, ღერო მსხვილია ბუსუსიანი, ფოთლები განიერია, გულისებური ფორმის ყვავილები მსხვილია ყავითელი ფერის, ერთ საყვავილე ყუნწზე 4-10 ყვავილი ზის. მარცვალი იხარშება სწრაფად ხარშვის დრო ნახევარი საათი. აქვს კარგი საგემოვნო თვისებები. მარცვლის მოსავლის აღების დრო ძირითადად არის სექტემბერი.

X. გავრცელების ზონა:

ბრინჯა ლობიო ჯიში „წილკანი“ რეკომენდებულია გასავრცელებლად აღმოსავლეთ საქართველოს სარწყავ ზონაში და დასავლეთ საქართველოს სუბტროპიკულ ზონაში (ტენით უზრუნველყოფილ რეგიონებში).

XI. თესლის დამზადება:

ბრინჯა ლობიოს ჯიში „წილკანი“ -ს თესლის დასამზადებლად საჭიროა შევარჩიოთ ჯიშის დამახასიათებელი ფორმის და შეფერილობის მცენარე, რომელზედაც შეირჩევა კარგად განვითარებული პარკები მცენარის შუა იარუსიდან, პარკის და მარცვლის სრული სიმწიფის ფაზაში, როდესაც მარცვალი გამაგრდება და მიიღებს ჯიშის დამახასიათებელ ფერს.

ხმელი პარკების კრეფა უმჯობესია დილის საათებში, ვინაიდან მომწიფებული პარკები გაფიცებისას სწრაფად იხსნება და შესაძლებელია თესლის დაბნევა.

ჯიში „წილკანი“-ს მარცვალი შესაძლებელია გამოვიყენოთ როგორც ჩვეულებრივი ლობიოს მარცვალი სხვადასხვა ნაციონალური კერძების საღაათებში და სხვა სახით. მწვანე მცენარე გამოიყენება სიდერატად. მას ახასიათებს ძლიერი ფესვთა სისტემის განვითარება, რომელზედაც სახლდება კოჟრის ბაქტერიები და მათი მეშვეობით ის ნიადაგს ტოვებს აზოტოვანი შენაერთებით გამდიდრებულს, ამ თვისების გამო ის შესანიშნავი წინამორბედი ყველა კულტურისთვის გარდა პარკოსნებისა.

გამოსახულება: 1

გამოსახულება: 2

მოწმობის ნომერი:	P 2017 177 B
ბანაცხადის გამომგვამების ნომერი:	P 2016 197 A
ბანაცხადის ნომერი:	P 2016 197
ბანაცხადის წარდგენის თარიღი:	2016 11 11
თარიღი, საიდანაც იწყება უფლებების მოქმედება:	2017 04 25
ბანაცხადის მონაცემების გამომგვამების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (I პუბლიკაცია):	2017 01 10 №1
დარეგისტრირებული მცენარის ჯიშის გამომგვამების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (II პუბლიკაცია):	2017 04 25 №5

სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:

სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი მარშალ გელოვანის გამზ. №6, თბილისი (GE)

ნატო კაკაბაძე, ვაშლიჯვარი, კვანტალიანის ქ. 52, თბილისი (GE);

რაგზა მავლიანოვა, ტაშკენტი, რეგიონალური ოფისი A.H. 4375, უზბეკეთი (UZ);

ადოლი ტყეშელაშვილი, წეროვანი, მცხეთა (GE);

პაშა ვახეიშვილი, წილკანი, სოფ. სელექცია, მცხეთა (GE);

შოთა ხონელიძე, ვაშლიჯვარი, კვანტალიანის ქ. 52, თბილისი (GE)

მცენარის ჯიშის გვარი და სახეობა ქართულად და ლათინურად:

ბრინჯა ლობიო Phaseolus calcaratus

მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: მოსავლიანი

მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დახასიათება:

ჯიში „მოსავლიანი“ სელექციური ნომრით G 6173(B-6) მიეკუთვნება ლობიოს გვარს. ამიტომ მას ოქროს ლობიოდ მოიხსენიებენ. იგი მიღებულია 2010 წელს ტაივანიდან, მებოსტნეობის მსოფლიო ცენტრიდან.

ჯიში „მოსავლიანი“ მრავლდება თესლით. თესლის ფორმა კასრისებურია, ჭიპი თესლის საერთო სიბრტყეზე მდებარეობს. თესლი წვრილი, მუქი მწვანე შეფერვისაა. 1000 ცალი თესლის წონა შეადგენს 65 გრამს. ნაყოფის სიგრძე შეადგენს 5-10 სმ. პარკში თესლის რაოდენობაა 7-10 ცალი. თესლის სიგრძე 3,2-6 მმ-ია.

მცენარის სიმაღლეა 67 სმ. დერო სწორმდგომია, წახნაგოვანი, დაფარულია ქვემოთ მიმართული წამწამისებრი ბეწვებით. ჯიშის „მოსავლიანი“ ბუჩქზე სათესლედ ირჩევა 30-35- მდე სტანდარტული პარკი, საიდანაც თესლს ვიღებთ ნაყოფის სრული სიმწიფის მიღწევისას და ჯიშისთვის დამახასიათებელი ფერის მიღებისას. კალორიულობით 3,2-ჯერ აღემატება კარტოფილს და 5-ჯერ სიმინდს. მწვანე ფაზაში პარკები გამოიყენება სუპებში, სალათებში, გარნირად, დასაკონსერვებლად. მოსავლის აღების შემდეგ ვეგეტატიური მასა, დერო, ფოთლები, უმწიფარი პარკები, საუკეთესო საკვებია ცხოველებისათვის, მატულობს წველადობა. პარკების კალორიულობაა 100 გ - 50,4 კკალ. პარკებში არის ნახშირწყალი 7,5 გ, ცხიმი 0,1 გ, ცილა 5 გ, ორგანული მუავიანობა 0,5 გ, წყალი 73 გ, სახამებელი 4 გ, მონო და დისახარიდები 1,2 გ. განსაკუთრებით აღსანიშნავია მარცვალი ცილების და ამინომჟავების შემცველობით - ლიზინი 8%, არგინინი 6%.

NUMBER OF CERTIFICATE: P 2017 177 B
NUMBER OF PUBLICATION FOR APPLICATION: P 2016 197A
SERIAL NUMBER OF APPLICATION: P 2016 197
DATE OF FILING OF THE APPLICATION: 2016 11 11
DATE FROM WHICH CERTIFICATE MAY HAVE RIGHT: 2017 04 25
DATE OF PUBLICATION OF APPLICATION FOR PLANT VARIETIES AND THE NUMBER OF BULLETIN (I PUBLICATION): 2017 01 10 №1
DATE OF PUBLICATION OF REGISTERED PLANT VARIETIES AND THE NUMBER OF BULLETIN (II PUBLICATION): 2017 04 25 №5

NAME, SURNAME OF BREEDER, ADDRESS AND COUNTRY CODE:

LEPL Scientific Research Center of Agriculture
 Marshal Gelovani ave. №6, Tbilisi (GE);

Nato Kakabadze

Vashlijvari, Kvantaliani Str. №52, Tbilisi (GE);

Ravza Mavlyanova

Tashkent, Regional office, A.H. 4375, Uzbekistan (UZ);

Adoli Tkeshelashvili

Tserovani, Mtskheta (GE);

Pasha Vacheishvili

Tsilkani, village Seleqcia, Mtskheta (GE);

Shota Khonelidze

Vashlijvari, Kvantaliani Str. №52, Tbilisi (GE)

GENERATION AND SPECIES OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S

LANGUAGE AND IN LATIN: Masha beans Phaseolus calcaratus

NAME OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE: MOSAVLIANI

BRIEF DESCRIPTION OF PLANT VARIETIES:

Variety „Mosavliani” with selective number VG 6173(B-6) belongs to the bean genus, so its called as golden beans. It was received from the Vegetables World Center, Taiwan in 2010. It reproduces from seeds. Barrel seed shape of the seed is thin and elongated, with dark green color. Weight of the 1000 seeds - 65 grams. Length of the fruit or the bean is 5-10 cm, number of seeds in the bean 7-10, length of the seed - 3,2-6 mm.

Height of the plant - 67 cm. Straight stem, faceted, covered with down toward fur. On the bush of the variety “Mosavliani” is chosen up to 30-35 standard beans, from which we get the seed of the fruit reaches full maturity and variety-specific color-making. With calories 3.5 times more than potatoes and 6 times than corn. In the green phase beans are used in soups, salads, garnish, can. vegetative mass After harvesting : stem, leaves, unripened beans are best fodder for animals, increasing milk yield. Calorie of beans: 100 g - 56.8 kcal. 8.5 g carbohydrate is in the bean, fat - 0.1 g, protein - 6 g, organic acidity - 0.7 g, water - 83 g, starch - 6 g, mono and disaccharides - 1.6 g. The grain is especially noteworthy of containing -proteins and aminoacids, Lysine 8%, Arginini 6%.

ჯიშის აღწერილობა

I. კულტურა: მაშა ლობიო Phaseolus
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. სელექციონერი:

სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი
მარშალ გელოვანის გამზ. №6, თბილისი (GE)

ნატო კაკაბაძე

ვაშლიჯვარი, კვანტალიანის ქ. 52, თბილისი (GE);

რავზა მავლიანოვა

ტაშკენტი, რეგიონალური ოფისი A.H. 4375, უზბეკეთი (UZ);

ადოლი ტყეშელაშვილი

წეროვანი, მცხეთა (GE);

პაშა ვაჩიშვილი

წილკანი, სოფ. სელექცია, მცხეთა (GE);

შოთა ხონელიძე

ვაშლიჯვარი, კვანტალიანის ქ. 52, თბილისი (GE)

III. ჯიშის დასახელება: მოსავლიანი

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმოშობაზე, გამოყვანისა და გამრავლებაზე:

მაშა ლობიოს ჯიში „მოსავლიანი“, სელექციური ნომრით VG 6173 (B-6), მიღებულია 2010 წელს ტაივანიდან, მებოსტნეობის მსოფლიო ცენტრიდან. მისი გამოცდა მიმდინარეობდა როგორც დასავლეთ, ისე აღმოსავლეთ საქართველოს სხვადასხვა მუნიციპალიტეტებში. ჯიში კარგად შეეგუა საქართველოს კლიმატურ პირობებს. ის მავნებელ-დაავადებებისადმი გამძლე, მოსავლიანი ჯიშია.

V. მსბაჟის ჯიშები და მათგან განსხვავება:

დაბალმოხარდ ლობიოსთან შედარებით ზემოთ აღნიშნული ჯიში VG 6173 (B-6) ხასიათდებოდა საშუალო ზომის ბუჩქით, საშუალო ყუნწიანი პარკებით. პარკები ძირითადად ქვევით და იშვიათად ჰორიზონტალურად არის მიმართული. მცენარე მეტ სითბოს და წყალს ითხოვს, ვიდრე ჩვეულებრივი ლობიო. ძალიან გამძლეა ქარისმიერი გვალვისადმი.

VI. დამატებითი ინფორმაცია:

ნაყოფი ანუ პარკი 5-10 სმ სიგრძისაა, თითქმის სწორი, მრგვალ-ცილინდრული, ნაყოფის ფერი იცვლება შემოსვლის მიხედვით. სინორჩეში არის მწვანე, სათესლე სიმწიფის დროს პარკი მუქი მიხაკისფერია. პარკი შიგნიდანაც მიხაკისფერია. პარკის ფორმა ყუნწის მიმაგრების ადგილას არის მახვილი, ხოლო დაბოლოებისკენ ოდნავ დახრილი, წვეტის გარეშე. თესლი პარკში 7-10 ცალია. თესლის სიგრძე 3,2-6 მმ-ია.

VII. დაავადებებისადმი მდგრადობა:

„მოსავლიანი“ გამძლეა დაავადებების (ფუზარიოზული ჭკნობა) და მავნებლების (ბრუხუსი ანუ მემარცვლია) მიმართ.

VIII. ჯიშის ბამოცდის ბანსახშოტრებული პირობები:

ჯიში „მოსავლიანი“ მრავლდება თესლით. თესლის ფორმა კასრისებურია და ჭიპი თესლის საერთო სიბრტყეზე მდებარეობს. თესლი წვრილი, მუქი მწვანე შეფერვისაა. 1000 ცალი თესლის წონა შეადგენს 65 გრამს.

IX. სხვა ინფორმაცია:

მცენარის სიმაღლე 67 სმ. ღერო სწორმდგომია, წახნაგოვანი, დაფარულია ქვემოთკენ მიმართული წამწამისებრი ბეწვებით. ფოთოლთანები ბუსუსიანია, განიერ-ლანცეტა. ნამდვილი ფოთოლი მეტად ხშირი შებუსვისაა, სამწახნაგიანი, ბუსუსები მიტკეცილია ღეროზე და ფოთლებზე.

X. გავრცელების ზონა:

ჯიში „მოსავლიანი“ რეკომენდირებულია გასავრცელებლად როგორც აღმოსავლეთ, ისე დასავლეთ საქართველოს რეგიონებში. კერძოდ: გარდაბანი, ბოლნისი, მცხეთა, გორი, წყალტუბო, ქუთაისი, ზუგდიდი.

XI. თესლის დამზადება:

ჯიშის „მოსავლიანი“ ბუჩქზე ირჩევა სათესლედ 30-35-მდე სტანდარტული პარკები, საიდანაც თესლს ვიღებთ ნაყოფის სრული სიმწიფის მიღწევისას და ჯიშისათვის დამახასიათებელი ფერის მიღებისას.

კალორიულობით 3,2-ჯერ აღემატება კარტოფილს და 5-ჯერ სიმინდს. მწვანე ფაზაში პარკები გამოიყენება სუპებში, საღათებში, გარნირად, დასაკონსერვებლად. მოსავლის აღების შემდეგ ვეგეტატიური მასა: ღერო, ფოთლები, მოუმწიფარი პარკები - საუკეთესო საკვებია ცხოველებისათვის, მატულობს წველადობა. პარკების კალორიულობა: 100გ-50,4კკალ. პარკებში არის ნახშირწყალი 7,5 გ, ცხიმი 0,1 გ, ცილა 5 გ, ორგანული მუავიანობა 0,5 გ, წყალი 73 გ, სახამებელი 4გ, მონო და დი-სახარიდები 1,2 გ. მარცვალი ცილების და განსაკუთრებით ამინომჟავების, ლიზინი 8%, არგინინი 6%, შემცველობით საყურადღებოა.

გამოსახულება: 1

გამოსახულება: 2

გამოსახულება: 3

გამოსახულება: 4

მოწმობის ნომერი:	P 2017 178 B
ბანაცხადის გამომწვევნების ნომერი:	P 2016 198 A
ბანაცხადის ნომერი:	P 2016 198
ბანაცხადის წარდგენის თარიღი:	2016 11 11
თარიღი, საიდანაც იწყება უფლებების მოქმედება:	2017 04 25
ბანაცხადის მონაცემების გამომწვევნების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (I პუბლიკაცია):	2017 01 10 №1
დარეგისტრირებული მცენარის ჯიშის გამომწვევნების თარიღი და ბიულეტენის ნომერი (II პუბლიკაცია):	2017 04 25 №5

სელექციონერის სახელი, მისამართი და ქვეყნის კოდი:

სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი მარშალ გელოვანის გამზ. №6, თბილისი (GE);

ნატო კაკაბაძე

ვაშლიჯვარი, კვანტალიანის ქ. 52, თბილისი (GE);

რავზა მავლიანოვა

ტაშკენტი, რეგიონალური ოფისი, A.H. 4375, უზბეკეთი (UZ);

ვაჟა ჯაფარიძე

საბურთალოს ქ. 7, ბ. 68, თბილისი (GE);

ადოლი ტყეშელაშვილი

წეროვანი, მცხეთა (GE)

ლერი ნოზაძე

ვაჟა-ფშაველას გამზ. 59, II კვ., მე-18 კორპ., ბ. 72, თბილისი (GE)

მცენარის ჯიშის ბგარი და სახეობა ძართულად და ლათინურად:

მაშა ლობიო PHAUREUS

მცენარის ახალი ჯიშის დასახელება: საპარკე

მცენარის ახალი ჯიშის მოკლე დახასიათება:

ჯიში „საპარკე“ სელექციური ნომრით VG 3960-88 მიეკუთვნება ლობიოს გვარს, ამიტომ მას მოიხსენიებენ, როგორც ოქროსფერ ლობიოს. 2010 წელს მიღებულია ტაივანიდან, მებოსტნეობის მსოფლიო ცენტრიდან. ის მრავლდება თესლით. თესლის ფორმა მოგრძო და წვრილია, მუქი მწვანე შეფერილობის. 1000 ცალი თესლის წონა შეადგენს 60 გრამს. ნაყოფი ანუ პარკი 6-8 სმ სიგრძისაა, თესლი პარკში 10-12-ცალია. თესლის სიგრძე 3-4 მმ-ია. მცენარის სიმაღლეა 70 სმ. ღერო სწორმდგომია, წახნაგოვანი, დაფარულია ქვემოთკენ მიმართული წამწამისებრი ბეწვებით. ჯიშის „საპარკე“ ბუჩქზე ირჩევა სათესლედ 35-40-მდე სტანდარტული პარკები, საიდანაც თესლს ვიდებთ ნაყოფის სრული სიმწიფის მიღწევისას და ჯიშისთვის დამახასიათებელი ფერის მიღებისას. კალორიულობით 3-ჯერ აღემატება კარტოფილს და 4-ჯერ სიმინდს. მწვანე ფაზაში პარკები გამოიყენება სუპებში, სალათებში, გარნირად, დასაკონსერვებლად. მოსავლის აღების შემდეგ ვეგეტატიური მასა, ღერო, ფოთლები, მოუმწიფარი პარკები, საუკეთესო საკვებია ცხოველებისთვის, მატყულობს წველადობა. პარკების კალორიულობაა 100 გ - 48 კკალ. პარკებში არის ნახშირწყალი 5,5 გ, ცხიმი 0,1 გ, ცილა 6 გ, ორგანული მუავიანობა 0,4 გ, წყალი 63 გ, სახამებელი 7 გ, მონო და დისახარიდები 1 გ. მარცვალი ცილების და განსაკუთრებით ამინომჟავების, ლიზინი 8%, არგანინი 7%, შემცველობით საყურადღებოა.

NUMBER OF CERTIFICATE: P 2017 178 B
NUMBER OF PUBLICATION FOR APPLICATION: P 2016 198A
SERIAL NUMBER OF APPLICATION: P 2016 198
DATE OF FILING OF THE APPLICATION: 2016 11 11
DATE FROM WHICH CERTIFICATE MAY HAVE RIGHT: 2017 04 25
DATE OF PUBLICATION OF APPLICATION FOR PLANT VARIETIES AND THE NUMBER OF BULLETIN (I PUBLICATION): 2017 01 10 №1
DATE OF PUBLICATION OF REGISTERED PLANT VARIETIES AND THE NUMBER OF BULLETIN (II PUBLICATION): 2017 04 25 №5

NAME, SURNAME OF BREEDER, ADDRESS AND COUNTRY CODE:

LEPL Scientific Research Center of Agriculture
Marshal Gelovani ave. №6, Tbilisi (GE);

Nato Kakabadze
Vashlijvari, Kvantaliani str. 52, Tbilisi (GE);

Ravza Mavlyanova
Tashkent, Regional office, A.H. 4375, Uzbekistan (UZ);

Vaja Jafaridze
Saburtalo str. 7, b. 68, Tbilisi (GE);

Adoli Tkeshelashvili
Mtskheta, Tserovani (GE);

Leri Nozadze
Vaja-Pshavela str. 59, kv. 2, korp. 18, b. 72, Tbilisi (GE)

GENERATION AND SPECIES OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S

LANGUAGE AND IN LATIN: Masha beans PH AUREUS

NAME OF PLANT VARIETIES IN THE APPLICANT'S LANGUAGE: SAPARKE

BRIEF DESCRIPTION OF PLANT VARIETIES:

Variety „Saparke” with selective number VG 3960-88 belongs to the bean genus, so its called as golden beans. It was received from the Vegetables World Center, Taiwan in 2010. It reproduces from seeds. Barrel seed shape of the seed is thin and elongated, with dark green color. Weight of the 1000 seeds - 60 grams. Length of the fruit or the bean is 6-8 cm, number of seeds in the bean 10-12, length of the seed – 3-4 mm.

Height of the plant - 70 cm. Straight stem, faceted, covered with down toward fur. On the bush of the variety “Saparke” is chosen up to 35-40 standard beans, from which we get the seed of the fruit reaches full maturity and variety-specific color-making. With calories 3 times more than potatoes and 4 times than corn. In the green phase beans are used in soups, salads, garnish, can. vegetative mass After harvesting : stem, leaves, unripened beans are best fodder for animals, increasing milk yield. Calorie of beans: 100 g - 48 kcal. 5.5 g carbohydrate is in the bean, fat - 0.1 g, protein-6 g, organic acidity - 0.4 g, water - 63 g, starch - 7 g, mono and disaccharides - 1 g. The grain is especially noteworthy of containing - proteins and aminoacids, Lysine 8%, arganini 7%.

ჯიშის აღწერილობა

I. კულტურა: მაშა ლობიო Phaseolus
(ქართული სახელი) (ლათინური სახელი)

II. სელექციონერი:

სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრი
მარშალ გელოვანის გამზ. №6, თბილისი (GE);

ნატო კაკაბაძე
ვაშლიჯვარი, კვანტალიანის ქ. 52, თბილისი (GE);

რავზა მავლიანოვა
ტაშკენტი, რეგიონალური ოფისი, A.H. 4375, უზბეკეთი (UZ);

ვაჟა ჯაფარიძე
საბურთალოს ქ. 7, ბ. 68, თბილისი (GE);

ადოლი ტყეშელაშვილი
წეროვანი, მცხეთა (GE)

ლერი ნოზაძე
ვაჟა-ფშაველას გამზ. 59, II კვ., მე-18 კორპ., ბ. 72, თბილისი (GE)

III. ჯიშის დასახელება: საპარკე

IV. ინფორმაცია ჯიშის წარმოშობაზე, გამოყვანისა და გამრავლებაზე:

მაშა ლობიოს ჯიში „საპარკე“, სელექციური ნომრით VG 3960-88, მიღებულია 2010 წელს ტაივანიდან, მებოსტნეობის მსოფლიო ცენტრიდან. მისი გამოცდა მიმდინარეობდა როგორც დასავლეთ, ისე აღმოსავლეთ საქართველოს სხვადასხვა მუნიციპალიტეტებში. ჯიში კარგად შეეგუა საქართველოს კლიმატურ პირობებს. ის მავნებელ-დაავადებებისადმი გამძლე, მოსავლიანი, საპარკე ჯიშია.

V. მსგავსი ჯიშები და მათგან განსხვავება:

დაბალმოზარდ ლობიოსთან შედარებით ზემოთ აღნიშნული ჯიში VG 3960-88 ხასიათდებოდა კომპაქტური ბუჩქით, საშუალო ყუნწიანი პარკებით. პარკები ძირითადად ქვევით და იშვიათად ჰორიზონტალურად არის მიმართული. მცენარე მეტ სითბოს და წყალს ითხოვს, ვიდრე ჩვეულებრივი ლობიო. ძალიან გამძლეა ქარისმიერი გვალვისადმი.

VI. დამატებითი ინფორმაცია:

ნაყოფი ანუ პარკი 6-8 სმ სიგრძისაა, თითქმის სწორი, მრგვალ-ცილინდრული, ნაყოფის ფერი იცვლება შემოსვლის მიხედვით. სინორჩეში არის მწვანე, სათესლე სიმწიფის დროს პარკი ღია მიხაკისფერია. პარკი შიგნიდანაც მიხაკისფერია. პარკის ფორმა ყუნწის მიმაგრების ადგილას არის მახვილი, ხოლო დაბოლოებისკენ ოდნავ დახრილი, წვეტიანი. თესლი პარკში 10- 12 ცალია. თესლის სიგრძე 3-4 მმ-ია.

VII. დაავადებებისადმი მდგრადობა:

ჯიში „საპარკე“ გამძლეა დაავადებების (ფუზარიოზული ჭკნობა) და მანებლების (ბრუსუსი ანუ მემარცვლია) მიმართ.

VIII. ჯიშის ბამოცდის ბანსაკუთრებული პირობები:

ჯიში „საპარკე“ მრავლდება თესლით. თესლის ფორმა კასრისებურია და ჭიპი თესლის საერთო სიბრტყეზე მდებარეობს. თესლი წვრილი, მუქი მწვანე შეფერვისაა. 1000 ცალი თესლის წონა შეადგენს 60 გრამს.

IX. სხვა ინფორმაცია:

მცენარის სიმაღლე 70 სმ. ღერო სწორმდგომია, წახნაგოვანი, დაფარულია ქვემოთკენ მიმართული წამწამისებრი ბეწვებით. ფოთოლთანები ბუსუსიანია, განიერლანცეტა. ნამდვილი ფოთოლი მეტად ხშირი შებუსუსისაა, სამწახნაგიანი, ბუსუსები მიტკეცილია ღეროზე და ფოთლებზე.

X. გავრცელების ზონა:

ჯიში „საპარკე“ რეკომენდირებულია გასავრცელებლად როგორც აღმოსავლეთ, ისე დასავლეთ საქართველოს რეგიონებში. კერძოდ: გარდაბანი, ბოლნისი, მცხეთა, გორი, წყალტუბო, ქუთაისი, ზუგდიდი.

XI. თესლის დამზადება:

ჯიში „საპარკე“-ს ბუჩქზე ირჩევა სათესლედ 35-40-მდე სტანდარტული პარკები, საიდანაც თესლს ვიღებთ ნაყოფის სრული სიმწიფის მიღწევისას და ჯიშისათვის დამახასიათებელი ფერის მიღებისას.

კალორიულობით 3-ჯერ აღემატება კარტოფილს და 4-ჯერ სიმინდს. მწვანე ფაზაში პარკები გამოიყენება სუპებში, სალათებში, გარნირად, დასაკონსერვებლად. მოსავლის აღების შემდეგ ვეგეტატიური მასა: ღერო, ფოთლები, მოუმწიფარი პარკები - საუკეთესო საკვებია ცხოველებისათვის, მატულობს წველადობა. პარკების კალორიულობა: 100 გ-48კკალ. პარკებში არის ნახშირწყალი 5,5 გ, ცხიმი 0,1 გ, ცილა 6 გ, ორგანული მჟავიანობა 0,4 გ, წყალი 63 გ, სახამებელი 7გ, მონო და დისახარიდები 1 გ. მარცვალი ცილების და განსაკუთრებით ამინომჟავების, ლიზინი 8%, არგინინი 7%, შემცველობით საყურადღებოა.

გამოსახულება: 1

გამოსახულება: 2

გამოსახულება: 3

გამოსახულება: 4

მცენარეთა და ცხოველთა ახალი ჯიშების დაცვის

ოფიციალური ბიულეტენი

OFFICIAL BULLETIN FOR PROTECTION OF NEW PLANT VARIETIES AND
ANIMAL BREEDS

№ 5(45)

ბიულეტენის ელექტრონული ვერსიის გაცნობა შესაძლებელია საქართველოს ინტელექტუალური საკუთრების ეროვნული ცენტრის „საქპატენტის“ ვებგვერდზე.

The review of the published E-version of the bulletin is possible at the Georgian ip national center “Sakpatenti” website.

შენიშვნა

NOTICE

ბიულეტენში გამოქვეყნებული ობიექტების ზუსტი გამოსახულებები იხილეთ საქპატენტის ვებგვერდზე განთავსებულ ელექტრონულ ვერსიაში.

The exact images of the published objects can be viewed in the E-version of Sakpatenti website.

პასუხისმგებელი გამომცემი: RESPONSIBLE ON PUBLICATION:	ნ. ფანცხავა N. Pantskhava
მთავარი რედაქტორი: EDITOR-IN-CHIEF:	ნ. ბებრიშვილი N. Bebrishvili
დამამზადებელი: MAKER-UP:	ქ. სვანიძე K. Svanidze
პოლიგრაფიული ჯგუფი: POLYGRAPHIC GROUP:	მ. მეჩითიშვილი M. Mechitishvili ი. გოგოლაშვილი I. Gogolashvili ლ. დოლიძე L. Dolidze

ხელმოწერილია გამოსაცემად: 2017 04 24
Signed for Publication on:

ტირაჟი: 15
Print Run:

შეკვეთა №5
Order